

tabor

9

taborniška revija
XLVIII 2003 450 SIT

ADVENTURE RACE 2004

KDAJ?	KAJ?	KDO?
19. - 21. september	Tečaj prehrane v naravi (ZTS) Albert Ličan	znanje.rutka.net
26. - 28. september	ROT 2003 (ZTS in Rod svobodnega Kamnitnika) Škofja Loka	pisarna ZTS (01/300 08 20) rot.rutka.net
4. oktober	NaBoj 2003 (strateško srečanje vodstev rodov, območnih vodstev in organov ZTS - GŠ Bohinj)	pisarna ZTS (01/300 08 20) ZTS@rutka.net
11. oktober	Zlata puščica (Rod tršati tur) Damijan Gašparič	damijan.gasparic@kiss.si
13. - 19. oktober	Teden vseživljenjskega učenja (po Sloveniji)	tvu.rutka.net tvu.acs.si
18. oktober	Ivkov Memorial (Rod dobre volje) Ljubljana	stajdi@email.si
18. - 19. oktober	Močne ukane (Rod dveh rek) Medvode	peter.slapsak@guest.arnes.si
18. - 19. oktober	46. JOTA (Jamboree on the air) in JOTI (Jamboree on the Internet)	www.scout.org

Evropska unija je s posebno uredbo, sprejeto 6. februarja 2003, razglasila leto 2004 za "Evropsko leto vzgoje s športom".

UVODNIK

Za deveti Tabor ste nam poročali s številnih poletnih taborjenj in tekmovanj. Na naš in Medotov naslov je med poletnimi počitnicami prispelo veliko razglednic z vseh koncev.

Tabornikom je po odzivih in navdušenju tekmovalcev odlično uspela organizacija prve 230-kilometrsk pustolovske dirke v Sloveniji – Adventure Race Slovenia 2003, kjer so Slovenci kot ena izmed osmih ekip, ki jim je uspelo priti na cilj, zasedli drugo mesto.

Pogovarjali smo se tudi z novim načelnikom ZTS Tomažem Strajnarjem – Blondijem. Seznanite se lahko z njegovimi številnimi izkušnjami in odraščanjem v taborniškem okolju, ter s tem, kako je postal eden do sedaj najmlajših načelnikov ZTS.

S septembrsko številko se poslavlja urednica mednarodnih strani Nina Jere. Rubriko novic iz tujine pa bo od sedaj naprej pisal Matic Stergar.

NAPOVEDNIK	2
UVODNIK	2

AKTUALNO

TABOR NA OBISKU	4
ADVENTURE RACE 2003	8
INTERVJU - BLONDI	10

IZ PRVE ROKE

TABORNIKI V MAKEDONIJI	14
ETNOSTEP	18
50 LET RBP MUTA	20

STROKOVNO

KREATIVNO	26
ORIENTACIJA	27
OPAZUJMO	28
OKOLJE	32
POD LUPO	35
ASTRONOMIJA	36
NARAVA	38
KOSOBRIIN	39
MEDNARODNE	40

RAZVEDRILLO

POPOTOVANJA	42
TRENTKI	44
JEŽKOV KOTIČEK	45
Z ZNANJEM DO ODGOVORA	46
STRIC VOLK	46
KRIŽANKA	47

TABOR NA OBISKU, stran 4

Skok k tolminskim puntarjem v Fjorine na Hrvaško, ker pogrešamo lanskoletni tolminski zlet ob sotočju Tolminke in Soče, ki ne bo nikoli pozabljen!

ADVENTURE RACE 2003, stran 8

230 kilometrov Adventure race Slovenia 2003 je uspelo premagati le najboljšim.

"Zmagovalna ekipa SLEEPMONSTERS.COM"

ASTRONOMIJA, stran 36

Letos poleti in jeseni je najboljši čas za opazovanje Marsa, saj je bil 27. avgusta v celi zgodovini človeštva najbližje Zemlji.

Glavni urednik: Igor Bizjak

Odgovorna urednica: Meta Penc

Predsednik izdajateljskega sveta: Marjan Moškon

Uredništvo: Katarina Drenik (urednica priloge Medo), Aleš Skalič (urednik priloge Gozdovnik), Jaka Bevk-Šeki (ilustracije), Aleš Cipot, Primož Kolman, Marta Lešnjak, Frane Merela, Barbara Papež, Tadej Pugelj-Pugy, Marko Svetličič-Medo (fotografija) in Barbara Železnik-Bizjak (oblikovanje).

Ustanovitelj, izdajatelj in lastnik Zveza tabornikov Slovenije. TABOR sofinancirata Ministrstvo za kulturo in Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport Republike Slovenije.

NASLOV UREDNIŠTVA:

Revija Tabor, Parmova 33, 1000 Ljubljana. Telefon 01 300 08 20, fax 01 43 61 477, e-pošta: zts@quest.arnes.si.

WWW: <http://www.zts.org>.

Cena posameznega izdoda je 450 SIT, letna naročnina je 4200 SIT, za tujino pa letna naročnina s pripadajočo poštnino.

Transakcijski račun: 02010-0014142372.

Rokopisov in fotografij ne vračamo.

Upoštevamo samo pisne odgovore do 31. januarja za tekoče leto.

DDV je vračunan v ceno.

Grafična priprava in tisk: Tridesign d.o.o., Ljubljana

Tabor je tiskan na papirju SORA mat lux, proizvajalca Goričane, Medvode d. d.

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana

Naslovnica: Bizi

TABOR NA OBISKU

Rod puntarjev Tolmin

Skok v Tolmin, pravzaprav v Fjorine v hrvaški Istri, na letni tabor tolminskih Puntarjev. Strašno vročino blažijo krošnje dreves, popoldne še slano morje v bližnjem Karigadorju. Pogrešamo taborni ogenj, ki ga je zaradi nevarnosti požarov prepovedano kuriti. Še bolj pogrešamo lanskoletni tolminski zlet ob sotočju Tolminke in Soče, ki ne bo nikoli pozabljen!

Najpomembnejše informacije o delu rodu na programskem področju nam je zaupal načelnik rodu, Matic Čufer. Mladi Tolminčani so v začetku preteklega taborniškega leta po njegovih besedah *"pljunili v roke in se lotili zastavljenih ciljev"*. Udeležili so se različnih izobraževanj, poleg lastnih še nadaljevalnega inštruktorskega tečaja, tečaja timskega dela, sodniškega seminarja, tečaja za pripravo in organiziranje taborjenj, temeljnega in nadalje-

valnega pionirskega tečaja, člani rodu pa so sodelovali tudi pri vodenju pionirskega tečaja in zleta "Na valovih domišljije".

Vodstvo rodu se dobro zaveda pomembnosti naložbe v kader, saj svojim članom ne le na papirju, temveč tudi v praksi omogoča udeležbo na najrazličnejših tečajih.

Matic: "Letošnje leto smo si zadali visoke cilje, saj smo ugotovili, da nam je v prejšnjem letu zaškripalo. Tako več ni moglo naprej! Odločili smo se, da bomo bolje poskrbeli za izobraženost kadrov, delo z vodi, zimovanje, taborjenje in podobo rodu ter taborniške organizacije."

Zaradi terminskega neskladja vodniškega tečaja severno primorske regije in prostega časa svojih bodočih vodnikov, so morali Tolminčani pripraviti svoj vodniški tečaj. Dobili so veliko mladih zagnanih vodnikov in s tem postavili dobre temelje za nadaljnje delo.

Zapisal: Aleš Cipot,
foto: AC in arhiv RPT

Matic: "Ker se nas, našega dela in naših prostorov ni opazilo, smo se odločili, da izboljšamo našo podobo tako na domači, kot na taborniški sceni. Odločili smo se za propagando preko različnih medijev (lokalna radijska postaja Alpski Val, lokalna kabelska televizija, internetna stran rodu - rpt.rutka.net, kakor tudi oglasna deska v Tolminu)."

Taborvodja, Aljoša - Zeko: *"Letos smo prvič na taborjenjih uvedli zabodnico. Po zaključenem taborjenju smo fantje odpeljali mladino domov, raztovorili kamion in se vrnili na taborni prostor. Tako smo si privoščili še nekaj dni za oddih in sprostitvev."*

Da bi bilo zimovanje in taborjenje čimboljše organizirano, so zimovodjo izbrali že kmalu po občnem zboru meseca oktobra. Tako sta

imela dovolj časa za sestavo ekipe. Kot se je kasneje izkazalo, je bila to zelo dobra ideja, saj sta si morala že dosti prej načrtovati pot in želje.

Vsako leto s Puntarji tabori nekaj zdravstveno in socialno ogroženih otrok, kakor tudi turisti - starši taborečih, ki pridejo pogledat za dan ali dva.

Na taborjenju se za razliko od drugih rodov vsako popoldne kopajo ... v morju, najde se čas tudi za počitek.

STAROSTNA KATEGORIJA	ŠT. ČLANOV	ŠT. ENOT
MURNI	25	2
MČ	57	6
GG	44	4
PP	18	2
grče	5	1
SKUPAJ	149	15

Zgoraj (od leve proti desni): Matjaž Kos, Tjaša Kanalec, Marko Faletič, Andreja Fratnik; v sredini: Nena Grohar, Urška Velikonja, Špela Oberstar, Aljoša Rejc, Nataša Kenda, Lenka Trpin; spodaj: Matic Čufer in Igor Bukudur.

RODOVA UPRAVA

STAREŠINA	Matjaž Kos
NAČELNIK RODU	Matic Čufer
NAČELNICA MČ	Minca Čufer
NAČELNICA GG	Tjaša Kanalec
GOSPODARJA	Rok in Urh Uršič
PROPAGANDISTA	Barbara Kragelj in Urban Purkat
BLAGAJNIČARKA	Magda Kovačič

Starešina rodu Matjaž Kos med pomembnejše cilje rodu v prihodnosti uvršča povečanje članstva, še kakovostnejše delo z vodniki ter otroki, boljše sodelovanje s starši, večjo prepoznavnost taborniške organizacije v lokalnem območju, kakovostno izvedbo rodovih akcij ter aktivno udeležbo članov rodu na tekmovanjih in izobraževanjih v okviru ZTS. Starešino rodu smo povprašali tudi o drugih podrobnostih.

Rodovi se soočajo z odhodom članov iz lastnih vrst predvsem v kritičnih prelomnih obdobjih, npr. ob pričetku študija. Ste med redkimi rodovi, kjer se kader celo pomlajuje ...

"V našem rodu zadnja leta vztrajno poteka proces pomlajevanja kadra na vseh področjih. Celotno rodovo upravo, razen gospodarja, sestavlja generaciji popotnikov in popotnic ter mlajših grč. Celotna rodova uprava deluje kot tim, ki se ne boji prihajajočih izzivov in z optimizmom zre v prihodnost. Da smo na pravi poti potrjuje tudi večanje števila članstva rodu v zadnjih dveh letih, večanje števila vodnikov in vodnic, vse več pa je tudi popotnikov in popotnic ter grč, ki ne zapuščajo taborniških vrst, kot se je dogajalo zadnja leta, temveč ostajajo med nami in nam pomagajo pri večjih rodovih akcijah."

"V svojih vrstah imamo dovolj inštruktorjev in inštruktoric, ki lahko prenašajo svoje znanje na mlajše člane."

Organizirali ste svoj vodniški tečaj ...

"Zaradi pomlajevanja kadra in vse večje potrebe po vodnikih in vodnicah je v letošnjem taborniškem letu naš rod samostojno ter z lastnimi sredstvi organiziral vodniški tečaj v taborniški koči v Soči. Potekal je po programu in pod

kontrolno krovne organizacije - ZTS. Vodniškega tečaja se je udeležilo 13 predavateljev in mentorjev ter 17 tečajnikov in tečajnic, ki bodo v letošnjem taboriškem letu postali vodniki oz. pomočniki vodnikov. Rezultat omenjenega vodniškega tečaja je poleg pridobitve večjega števila novih vodnikov prav gotovo tudi velika izkušnja za naš rod in hkrati potrditev, da imamo v svojih vrstah dovolj izobraženega kadra, torej dovolj inštruktorjev in inštruktoric, ki lahko prenašajo svoje znanje na mlajše člane."

"Na zletu so se pojavljale občasne težave pri oskrbi s hrano, ki pa so bile v prvih dneh posledica vmešavanja različnih ljudi ..."

Na zletu v Tolminu so se pojavljale nekatere težave in neprijetnosti. Kako na zadeve, ki so se vas neposredno dotikale, gledate Tolminci?

"Soorganizacija 12. zleta ZTS je za naš rod pomenila velik zalogaj. Rod se je namreč zavezal prevzeti tehnični del organizacije zleta. Naši člani so torej bili neposredno zadolženi za dve področji znotraj tehničnega sektorja in sicer za prehrano in transport. Za obe področji si upam trditi, da sta funkcionirali brez večjih problemov, pojavljale so se le občasne težave pri oskrbi s hrano, ki pa so bile v prvih dneh posledica vmešavanja različnih ljudi, ki za to niso bili zadolženi. Drug razlog pa je zagotovo lahko najti v dejstvu, da so za deljenje hrane in za sam prevoz hrane od kuhinje do zletnega prostora skrbeli samo trije ljudje. Drugače pa je bil zlet zaznamovan s čezmernimi padavinami, ki so poskrbele, da smo se po odhodu udeležencev člani našega rodu še naslednje tri tedne ukvarjali s čiščenjem zletnega prostora in podiranjem štabnih šotorov."

Izvedba taborjenja v tujini zahteva posebne priprave, ki poleg večjih stroškov za prevoz taborečih veljajo predvsem za posebne zahteve pri prevozu opreme čez državno mejo. Vsa oprema mora biti namreč podrobno navedena na dokumentu "ata karnet", ki ga izdaja Gospodarska zbornica Slovenije.

ADVENTURE RACE SLOVENIA 2003

Ravč, foto: Meki, Ravč

Zastavljeni cilji doseženi, tekma uspešno končana

Po slabem letu priprav, gori odposlanih sponzorskih prošnji, vseh mogočih sestankih in urah prebitih za računalnikom, je stvar končno ugledala tudi svoj konec. Konec je bilo napetosti v 25-članskem organizacijskem odboru, ko je na cilj prvega adventure race tekmovanja v Sloveniji prispela zmagovalna ekipa. Lahko bi rekel, da smo lažje zadihali; šest dni in šest noči dela je vzelo svoj davek. Po vsem tem pa se nas je vsaj polovica že naslednji dan odpravila na taborjenje, ampak to je že štorija zase.

"Uspelo bo le najboljšim ..." je bilo zapisano v enem izmed prejšnjih člankov. In res je uspelo samo osmim štiričlanskim ekipam (od skupno 29 ekip) premagati vseh 230 kilometrov po šaleški in zgornje-savinjski dolini. Zmaga je odšla v Anglijo; z rezultatom 48 ur in 38 minut je zmagala ekipa **sleepmonsters.com**. Ime ekipe je hkrati tudi naslov svetovno znanega internetnega portala (www.sleepmonsters.com), kjer lahko najdete vse o adventure race tekmovanjih in je tudi

sponzor omenjene zmagovalne ekipe. Drugo mesto je zasedla slovenska ekipa Gorska reševalna služba Celje, tretja pa je na cilj prispela ekipa iz Češke Czech Extreme. Sledili so še Osiguranje Zagreb (CRO), Fjord Nansen/kompas team (POL), Team Poland (POL), Krka zdravišča (SLO) in Najs (SLO). Odstopi ostalih ekip pričajo, da je bila proga tehnično in fizično res zelo zahtevna,

svoje pa sta naredila tudi muhasto vreme in najrazličnejše poškodbe. Ostale rezultate, pohvale, graje, fotogalerijo in še kaj pa najdete na spletni strani ars.rutka.net. Ta je bila neverjetno ažurna tudi med tekmo, saj je skupina treh (hvala Sirše, Giro, Hugo) "non-stop" skrbela za internetno stran in oglašanja po lokalnih radijskih postajah. Poleg teh je v projektu sodelovalo cca 25 velenjskih tabornikov, ki jim je "poveljeval" direktor Pero. Pomagali so tudi: prostovoljci (20), pripadniki slovenske vojske: 1.bataljon 10. motorizirane brigade in vojaška zdravstvena služba iz Ljubljane, 20. motorizirani bataljon iz Celja, Gorska reševalna služba Celje, Klub vodnih športov Velenje, šaleško-koroški jamarski klub, velenjski alpinistični odsek ter Center za obveščanje Celje. HVALA VSEM!

"Splavarjenje je bilo za marsikoga navdse sproščujoče"

"Do odseka kajakaštva prišle samo najboljše ekipe"

Dokaz, da smo tekmo res dobro zastavili, je bila tudi pohvala s strani vodje zmagovalne ekipe Davida Hooper-ja (s tovrstnimi tekmami se ukvarja že vsaj deset let), ki je dejal, da bi lahko ARS primerjal s tekmo Adrenalin rush, ki je znana po vsem svetu. Po prihodu v Anglijo pa je svoje vtise zbral na spletni strani in med drugim dejal: "The race was mainly organised by students from the local University and the local older boy scouts. The welcome was friendly and when it came to the race the organisation and planning of the route was meticulous and top notch. This was especially impressive as it was their first ever race, and they were starting out with a 3 day race! If there were any problems, we were unaware of them. I might sound a bit misty eyed about it, but I was really impressed." (*Tekmovanje so organizirali študentje in starejši skavti. Doživeli smo toplo dobrodošlico, tekmovanje in organizacija pa sta bila natančna in na vrhuncu. To je bila prva tekma (In to tridnevna!), ki so jo organizirali, kar je naredilo še posebej dober vtis. Če so imeli kakršne koli probleme, jih ni nismo opazili. Vse skupaj verjetno zveni kot pogled skozi rožnata očala, ampak name je vse skupaj res naredilo velik vtis.*)

Prav tako je nekaj besed dodala

tudi ženska predstavnica zmagovalne ekipe: "The organisation was wonderful, all the marshals and organisers were always happy and smiling even when we stumbled across them at 3am! And this in turn made it so easy for us to smile and laugh even when my feet hurt soooo much!" (*Organizacija je bila odlična, vsi organizatorji so bili vedno veseli in nasmejani, tudi ko smo na njih naleteli ob 3. uri zjutraj. Zaradi vsega tega se tudi nam ni bilo težko veseliti in smejati, kljub temu, da so me noge grooooozno bolele.*)

Podobnih pohval ni malo, seveda pa se med odgovori (te najdete na forumu na spletni strani) najde tudi kakšna graja. Tudi te so potrebne, da bo lahko

tekma v prihodnje še boljše in še bolj zanimiva. Načrti za prihodnost pa vsekakor ne ostajajo samo v Velenju, tekmovanje bo namreč dobilo širšo veljavo, saj potekajo pogovori o vključitvi tekmovanja ARS Velenje v verigo tekmovanj za pokal Alpe-Adria. Na drugi strani pa pogovori o sodelovanju v Adventure Racing League (s sedežem v Kanadi) niso obrodili nič oprijemljivega, saj so pogoji sodelovanja dokaj nesprejemljivi za način dela, ki ga prakticiramo pri nas.

Rod Jezerski zmaj je tako s prvo adventure race tekmo ARS Velenje 2003 zopet dokazal, kako visoko segajo njegove odlične organizacijske sposobnosti. Tekma bo zagotovo dobila nadaljevanje prihodnje leto, saj je bila letošnja udeležba dovolj mednarodno raznolika, odličnost izvedbe tekmovanja pa je bila potrjena z vseh strani. Skupaj z ekipami bomo še naprej odkrivali Slovenijo; podatki Kje, Kako in Kdaj bo tekma potekala pa naj ostanejo skrivnost. Izdamo vam le enega, ampak tudi tega že verjetno dobro poznate: RJZ je še vedno zakon!

"Zmagovalne tri ekipe po podelitvi nagrad"

INTERVJU

Tina Bržan,
rod Morskih viharnikov Portorož

Tudi načelniki ZTS so iz mesa in krvi Pravijo mu Blondi

Rodil se je tik pred začetkom sedemdesetih, pubertetniška leta preživel v socialističnih osemdesetih, se kalil v razburkanih devetdesetih. V matično knjigo so ga v času astrološke tehtnice vpisali pod imenom Tomaž Strajnar. Danes tabornik v kristusovih letih, elektrotehnik elektroniki, direktor podjetja. Gorenjec s taborniškimi koreninami. Za rokav ga lahko pocukamo na Vrečkovi v Kranju in na skoraj vsaki večji slovenski taborniški akciji kot organizatorja ali udeleženca. Domač je tudi v mednarodnih taborniških vodah. Oktobra prevzema funkcijo načelnika ZTS v mandatu 2003-2006.

Predstavljaš si, da sediva ob pijači tam nekje ob morju in jaz te sprašujem. Bo šlo? Torej, jaz pijem Tonik, kaj boš ti naročil?

Kokto, če te nimajo pa Fructalov sok.

Od kod tvoje taborniško ime "Blondi"?

Ime sem dobil na svojem drugem taborjenju. Moji lasje so bili v rani mladosti popolnoma beli, tako da me je na fotografijah iz tistega časa prav lahko spoznati. Barva las se je nekoliko spremenila, ime pa je ostalo. Je pa za naš rod značilno, da se vsi kličemo po taborniških imenih.

Kje bi našli dvajsetletnega Blondija, če bi časovni stroj postavili v leto 1989?

Na današnji dan (op.p. 24. julij 1989) bi me našla v vojašnici Maršala Tita v Črni gori. To je bilo leto, ki sem ga moral podariti državi. Če sem pošten, je bila korist obojestranska. Razporejen sem bil od vsega začetka med voznike in tako opravil vozniški izpit C kategorije. Tako sem imel osnovnega urjenja še manj kot ga imajo danes v slovenski vojski in je trajalo le 54 dni, ostalih 311 dni sem bil voznik, ki je moral biti vedno spočit in pripravljen na vožnjo. Tako sem v tistem letu prevozil okoli 25.000 km, nekaj časa tudi z orožjem in strelivom, ker se je že takrat čutila neka napetost med republikami.

Če bi izbiral: morje ali hribi?

Nisem pristaš visokih temperatur, zato poleti raje hribi, v jesenskem času pa je tudi morje čudovito.

Leta 2002 si bil vodja programa na Zletu PP v Tolminu, letos član slovenske odprave Roverway na Portugalskem. Zaradi lažje organizacije se je povpraševanje organiza-

torjev taborjenj preusmerilo na infrastrukturno opremljene tabore, nekateri ne želijo pogrešati niti elektrike ... Lahko v 21. stoletju preživijo taborjenja brez elektrike in ostalih civilizacijskih pripomočkov?

Bom začel z vprašanjem. Kako bi izgledal tabornik, če bi Baden Powell danes ustanovil organizacijo? Bi nosil kratke

"Grem jaz" sem rekel. Dobil sem nalogo, da moram v dveh dneh najti pet tabornikov, ki bi šli za en teden v Korejo.

hlače, bombažno srajco s kratkimi rokavi, klobuk s širokimi kraji? Leta 1907 so bili to najboljši materiali, ki so jih poznali. Bi izgledali drugače? Sam sem prepričan, da bi.

Ena od nalog taborniške-skavtske organizacije je, da bodo naši člani sposobni preživeti v okolju v katerem živijo. In to se je v zadnjih desetih letih zelo spremenilo, zato se spreminjajo tudi vsebine, ki jih izvajamo v organizaciji in s tem na taborne prostore prihajajo civilizacijski pripomočki. Vendar je poseben čar preživeti teden dni odmaknjen od dobrot civilizacije, sredi narave, pozimi ali poleti. Menim, da bi tako izkušnjo moral doživeti vsak, ki se pridruži taborniški organizaciji. Večji tabori, zleti, jamboreeji bodo, tudi zaradi zakonskih obveznosti, vedno polni civilizacijskih pripomočkov. Družba danes zahteva varnost, zdravje, odgovornost, ... Zato bo v bodoče potrebno več pozornosti nameniti vodovim taborom, hajkom, ekspedicijam, kjer bomo lahko prišli in stik z naravo brez uporabe sodobnih pripomočkov (pa ne pozabit doma digitalnega fotoaparata (smeh)).

Vedno bomo razpeti med tradicijo in napredkom.

Taborniški mentorji in vodniki so prostovoljci in na leto organizirajo okoli 80 taborjenj za skoraj 5000 taborčih. Največji osip pa organizacija opaža ravno pri njih - pri dijakih in študentih. Je to zato, ker v potrošniški naglici prostovoljstvu vodni-

kov in ostalih taborniških mentorjev ne znamo več dati prave veljave?

Imaš prav. Začeti moramo pri sebi. Prostovoljstvu dajemo premalo veljave v družbi in organizaciji. V rodovih so cenjeni le tisti, ki so vodniki ali opravljajo druge funkcije. Ostali so priveski, ki samo čakajo na priložnost za zabavo. Ni prijetno biti v okolju kjer si nezajeljen, zato poiščejo drugo priložnost. Vsako prostovoljno delo mora imeti enako veljavo, delo načelnika mora imeti enako veljavo kot delo vodje akcije. Ljudje smo različni po sposobnostih in ambicijah, zato opravljamo različna dela. Delo je potrebno razdeliti med več članov, načelnik rodu je lahko le eden, akcij imamo deset in tako imamo dela za deset popotnikov, ki nimajo voda.

Na Zletu v Tolminu je imelo osebje sestanek ob pol šestih, ob peti in pol in ob 17:30, pa še vedno se je kdo našel in zamudil na srečanje.

Dela v organizaciji je veliko, vendar si ga ne znamo pravilno organizirati. Naloge opravljamo vedno zadnji trenutek in pričakujemo, da morajo takrat vsi imeti čas, ki ga imamo zaradi tempa življenja vedno manj. Prostovoljstvo je vrednota in priložnost za osebno rast, kdor se tega zaveda bo našel priložnost v taborniški ali pa kakšni drugi organizaciji.

Bil si načelnik in starešina enega največjih kranjskih rodov Roda stražnih ognjev, nato aktivno deloval v Gorenjski območni organizaciji kot načelnik območja. Na odgovornejše funkcije ZTS si prišel leta 2000 kot načelnik za program ZTS, junija letos pa so te predstavniki slovenskih tabornikov izvolili na mesto načelnika ZTS.

V lanskem maju si bil vodja slovenske odprave na mednarodnem taborniškem srečanju, kjer ste predstavljali ZTS. Potekalo je vzporedno s svetovnim nogometnim prvenstvom 2002 v Koreji. Je bila to prioriteta vodilnih ali nagrada zaslužnih?

To je bil sicer 1. svetovni otroški festival, ki so ga pripravili korejski skavti skupaj z Unicefom in naj ne bi bilo taborniško srečanje, zato tudi krojev nismo imeli s seboj.

Da sem šel v Korejo, je stvar nključja. Prva pošta je v pisarno ZTS prispela v januarju. Ker z naše strani ni bilo odziva do konca marca, so iz Koreje poklicali v pisarno, naj pošljemo pet udeležencev, ker imajo tako vse plačano. Naslednji dan sem bil v pisarni za-

radi urejanja nekih drugih zadev in je Sovica omenila, da nas vabijo v Korejo in iščejo nekoga, ki bi vodil odpravo in poiskal udeležence. Edina stvar, ki sem jo preveril, je bil datum, in ker mi je us-

Ena od nalog taborniške-skavtske organizacije je, da bodo naši člani sposobni preživeti v okolju v katerem živijo. In to se je v zadnjih desetih letih zelo spremenilo, zato se spreminjajo tudi vsebine, ki jih izvajamo v organizaciji in s tem na taborne prostore prihajajo civilizacijski pripomočki.

trezal, sem se odločil v trenutku. "Grem jaz" sem rekel. Dobil sem nalogo, da moram v dveh dneh najti pet tabornikov, ki bi šli za en teden v Korejo. Kdo od otrok bo šel na festival, je bilo prepuščeno dvema rodovoma, ki sta v tistem času najbolj sodelovala v komisijah na državnem nivoju: RAJ Cerkno in RSV Ljubljana.

Izkušnja je bila zanimiva. Poleg vzdušja na svetovnem prvenstvu smo si ogledali tudi DMZ (demilitarizirana cona - tri kilometrski nenaseljen pas med obema Korejama) in bili na postaji, kjer so se prvič po 50 letih lahko srečali sorodniki iz severne in južne Koreje. Naš vlak je bil tretji, ki je prispel na to postajo. Bili pa smo tudi v družbi žene predsednika Koreje, Rogerja Moora in ostalih ambasadorjev Unicefa. Če pa se bo kdo potikal po Seulu, naj obiše park v Ulsanu in na spomeniku miru v parku poišče roke vseh štirih udeležencev festivala. Del nas je za vedno ostal v Koreji.

Katera kasete/cd se vrti v tvojem avtu?

Odvisno od razpoloženja. Razen domače zabavne glasbe, se v zbirki CDjev nahaja vse od klasike, jazza, etno, countrya, rocka, metala. Nisem fan ene zvrsti. Konkretno pa v zadnjem času Primož Grašič: Moje sanje in Ortiga: Fuego de azul.

Pravijo, da si poznan po tem, da ob tabornem ognju rad primeš kitaro v roko. Ko večina taborečih spi in ti ritem

drži prasketanje ognja, katere pesmi so takrat v tvojem železnem repertoarju?

Bolj počasne, izpovedne. Od avtorjev večina slovenskih in Balaševic.

Z osmimi leti si postal tabornik. Kmalu je sledilo prvo taborjenje, prva noč pod šotorskim platnom, prvi obisk latrine, prvo domotožje. Se spominjaš svoje prve straže? Kako je bilo?

Prve straže ne, bolj se spominjam, ko so mi edinokrat ukradli zastavo. Je bilo nenapovedano, zato kakšnih ukrepov s sostražarjem nisva bila deležna. Sva bila pa vseeno deležna manjših zbadljivk.

Pohod v neznano ali izdelovanje obročka za rutico?

Pohod v neznano.

Super. Če bi torej 1. julija ostal z eno kranjsko klobaso, tremi litri vode, šotorko, 10 metri vrvi, sekirico in Miki-jevim Zabavnikom izgubljen sredi Kočevskega Roga, kdaj bi te lahko pričakali domači v Kranju?

Kranjska klobasa in trije litri vode bi zadoščali za en dan počitka ob dogodivščinah Paka, Žaka in Maka. Izziv bi bil prenočiti sredi Kočevskega Roga. Se pravi, smo že 2. julija zgodaj jutraj (običajno se zbudim ob 6., tukaj pa zaradi neudobnega ležišča kakšno uro prej). Iz sredine Roga potrebuješ do prvega naseljenega kraja 4 ure, tako bi ob ugodnem štopu bil na kosilu na pici v Kranju.

Slovenija je tako majhna, da bi moral vsak tabornik v

Tomaž Strajnar - Blondi je dosedaj najmlajši načelnik ZTS po reorganizaciji slovenske taborniške organizacije v devetdesetih letih. Njegova predhodnica sta bila Milko Okorn in Darko Jenko.

enem dnevu priti iz gozda do civilizacije, ob predpostavki, da se ni poškodoval. Za prehodit Slovenijo od Murske Sobote do Pirana, potrebuješ 11 dni zmerne hoje. Preverjeno. Sam sicer nisem prehodil celotne poti, trije člani našega rodu pa so bili uspešni.

Za konec še tole, iz čiste primorske radovednosti, kako se znajdeš med primorskim narečjem?

V mestih kakšnih težav nimam, večji problem pa je v manjših krajih, kjer je še živa tista prava primorščina. Vedno sem vesel, ko se srečamo na državnih srečanjih in lahko slišiš večino slovenskih narečij. Na Zletu v Tolminu je imelo osebe sestanek ob pol šestih, ob peti in pol in ob 17:30, pa še vedno se je našel kdo in zamudil na srečanje.

Vsako prostovoljno delo mora imeti enako veljavo, delo načelnika mora imeti enako veljavo kot delo vodje akcije. Ljudje smo različni po sposobnostih in ambicijah, zato opravljamo različna dela. Delo je potrebno razdeliti med več članov, načelnik rodu je lahko le eden, akcij imamo deset in tako imamo dela za deset popotnikov, ki nimajo voda.

Takole, ob prijetnem pogovoru sva hitro namišljeno spila, kar sva naročila. Blondi se je nekaj dni zatem odpravil na portugalski Roverway, novim taborniškimi dogodivščinam naproti.

Junija 2003 so predstavniki rodov in ostali člani skupščine izvolili organe ZTS v mandatu 2003-2006. Ekipe novega vodstva ZTS je sredi avgusta v Bohinju že pilila končne priprave za pričetek dela. Si upaš tudi ti z njimi poklepetati ali izmenjati mnenja? Se pozanimati kaj dejansko počnejo v okviru svojih novih funkcij, jih ograjati ali pohvaliti? Kontaktiraj jih lahko na zts@rutka.net oziroma na njihovih osebnih e-naslovih, ki jih najdeš na tis.rutka.net. Le pogumno!

Organi ZTS v mandatu 2003 - 2006

Starešina Mitja Lamut, RDV Ljubljana
Načelnik Tomaž Stranjar - Blondi, RSO Kranj

Izvršni odbor

- načelnik za program Matjaž Jesenšek - Jess, RSG Koper
- pom. načelnika za program za vejo GG Vojko Vičič - Vičo, RSM Nova Gorica
- pom. načelnika za program za vejo PP Polona Čeligoj - Vida, RSR Il. Bistrica
- pom. načelnika za program za vejo MČ še ni imenovan
- načelnik za vzgojo kadrov Miha Škofic, RST Domžale
- načelnik za mednarodne zadeve Nina Jere, RSV Ljubljana
- načelnik za finančno materialne zadeve Mitja Premrl, RMB Ajdovščina
- načelnik za stike z javnostmi Klemen Kenda - Bubi, RAJ Cerkno
- član IO za podporo Igor Ajdišek - Bucu, RGT Novo Mesto
- član IO za pravna vprašanja in pomoč rodovom Darko Jenko, RST Ljubljana
- član IO za razvoj aktivne participacije mladih Tine Radinja, RSK Škofja Loka
- nadzorni odbor Andrej Tavčar, Miroslav Vičič - Vičo, Dejan Gostečnik
- častno razsodišče Matjaž Vrtovec, Czabo Szaba, Nevija Bizjak, Katarina Jesenko, Anton DeCosta

NA JUG

Dina

Bistriški taborniki v Makedoniji

In smo šli na pot ... Na našo srečo v klimatiziranem avtobusu, ki je brez težav premagoval kilometre na avtocesti, ki smo jo nekoč imenovali "Bratstvo in enotnost" in ki je vsaj od tedaj še nihče ni kaj prida popravljaj.

Prvi dan (sobota, 12.7.) smo do večera že prispeli v Niš, kjer so nas pričakali taborniki iz odreda Josif Pančič. Spali smo v prostorih njihovega odreda, še pred spanjem pa smo spoznali vse bližnje "pekare" in "pečenjare". Naslednji dan (v nedeljo torej) pa je naš Zlatko (tako se je imenoval naš avtobus) že dopoldne spet premagoval kilometre luknjastega asfalta južne Srbije in po prestopu meje še makedonske nič kaj boljše ceste.

Popoldne nas je že pozdravilo Pehčevo. Mestece na samem vzhodu Makedonije, v neposredni bližini meje z Bolgarijo. Takšno prijazno, precej urejeno in neverjetno domače. Domačini pa kot vsi ostali Makedonci-gostoljubni, še bolj gostoljubni, najbolj gostoljubni. Pa še navdušeni nad Slovenijo in Slovenci, saj ima vsak vsaj enega sorodnika, ki je pri nas služil vojsko v takratni skupni domovini.

Zletni prostor je bil lociran nekaj kilometrov iz Pehčeva, na hribu, imenovanem Boženovo. Travnata površina in malo dreves, kar je seveda pomenilo tudi malo sence. Vendar se je ob nenehnem rahlem pihljanju dalo prenašati žgoče sonce.

Na otvoritvi 9. smotre makedonskih tabornikov, ki jo je opravil makedonski predsednik Boris Trajkovski, je bil naš slovenski kontingent že skoraj popoln. Sestavljali smo ga: 32 Ruševcev, 2 tabornika RFL iz Miklavža in 2 predstavnika Zmajevega rodu iz Ljubljane. Kmalu po otvoritvi (istega dne, v sredo, 15. 7.) se je kontingentu pridružil še en primorski tabornik iz RSG Koper.

Smotra je bila takšna kot vsa ostala taborniška srečanja. Veliko druženja, veliko taborniške pregovorne sproščenosti, veliko novih poznanstev in prijateljstev. Podtabori so bili poimenovani po straneh neba - Sever, Jug, Zapad in Istok. Večina Slovencev nas je bila nameščenih v Istok, skupaj z OI Josi Pančič iz Niša ter dvema odredoma iz Skopja, Ilinden in PSIO. Kar zanimiva družbica torej, ki je skupni jezik nekako našla v srbsčini, sicer smo pa mi kmalu razumeli tudi makedonsko. Pa tudi z tisto "ta pravo bistričanščino" se povsod pride, kar vemo že od prej.

Delavnice za udeležence so potekale v dveh terminih dopoldne in v šem popoldne. Potem so prišle na vrsto prostočasne aktivnosti. Razvojnava nas nekako ni preveč dobro zaživela, vendar pa so bile delavnice (po makedonsko rabotilnice) kar zgledno obiskane ter tudi dovolj zanimive in privlačne.

V Pehčevem smo se dober teden dni družili s taborniki iz Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Srbije in Črne gore, Francije, Nizozemske in seveda Makedonije. Vseh skupaj nas je bilo približno 450.

Večji del slovenskega kontingenta je po zaključku smotre odpotoval še v Skopje. Pravzaprav tisti, ki smo potovali s prej omenjenim avtobusom Zlatkotom in našim "šoferotom" Daretom.

Tam smo bili en dan v gosteh pri skopskih prijateljih, naslednji dan pa so nas v Nišu še enkrat gostili "Pančiči". Šele v petek, 25.7., smo se zares poslovili od "južnih krajev" in zvečer istega dne smo že v IL. Bistrici pred našim taborniškim domom staršem in ostalim, ki so nas pričakali, zapeli in odplesali "Makedonsko djevojče" ...

GOZDNA ŠOLA

Pugy

"V gozdni šoli nekega večera, se je zbrala gručica ljudi, res ne vem kakšna jim je bila namera, izkazalo se je da so prišli na

naj, naj inštruktorski tečaj."

S to kitico, ki so jo tečajniki šole za vodje takoj vzeli za svojo, se je začela in tudi zaključila še ena šola za vodje - načelnike družin, klubov, čet in rodov.

Letošnja rdeča nit je bila kmečko obarvana in tudi imena tečajev so bila v tem duhu; poljedelce je vodil Tine, sadjarje Tina, živinorejce, ki so se sporazumevali v različnih jezikih, pa Habo.

Po uvodnem "ovohavanju" je sledil vsebinsko poln prvi del tečaja, v katerem so prevladovala temeljne vsebine taborniškega gibanja, udeleženci pa so se dobro seznanili z vlogo, nalogami, pričakovanji in likom taborniškega vodje. Sredina tečaja je tradicionalno pripadla potepu z bivakom, in kljub neprehojeni celotni trasi, so skupine udeleženk in udeležencev zadovoljne prišle nazaj v tabor.

Šola za vodje je potekala od 17. do 24. avgusta, v njej pa je poleg 67 tabornic in tabornikov iz 35 taborniških rodov sodelovalo tudi 9 udeležencev iz Madžarske in 5 udeleženk iz Hrvaške. Zaradi udeležbe iz tujine je nadaljevalni tečaj potekal v angleškem jeziku, kar je za udeležence predstavljalo še dodaten izziv za izpopolnjevanje v tujem jeziku ter seveda priložnost za medkulturno učenje in sodelovanje.

V drugem delu je sledila osvežitev znanj o metodah dela ter spoznavanje orodij za uspešno delo vodij. V "odprtem prostoru" so udeleženci prosto debatirali o njim aktualnih temah (največji odziv je seveda požela debata o taborništvu in zdravju škodljivih navadah). Na koncu so udeleženci predstavili še svoja osebna razmišljanja in si izbrali projekt, s katerim bodo pripomogli k še boljšemu taborništvu za več mladih v Sloveniji.

Sledilo je slovo od idiličnih dni, ki smo jih preživeli skupaj, seveda pa so bile misli udeležencev in vodstva tečaja že usmerjene k novim izzivom in ciljem; le-ti pa bodo ob novih poznavstvih in prijateljskih vezeh še lažje dosegljivi.

ETNOSTEP

Tadej Beočanin

Etnološki tabor v Ložah

"Etnostep Lože 2003" prebudil zapuščeni grad

Lože so med 3. in 10. avgustom gostile že 3. etnološki tabor, ki ga za mlade od 15. do 21. leta pripravlja Zveza tabornikov Slovenije, kot dobri gostitelji pa so se izkazali taborniki rodu Mladi bori iz Ajdovščine.

"Projekt Etnostep Lože 2003 je vključen v mednarodni program Evrokoraki. V okviru tega programa izvajamo etnološke tabore že od leta 2000. Pomembno se mi zdi, da tabor vsako leto gosti druga slovenska pokrajina - letos je prišla na vrsto Vipavska dolina," pravi Andrej Rutar, vodja projekta in pomočnik načelnika za program za vejo popotnikov in popotnic na Zvezi tabornikov Slovenije.

Osnovni del tabora je bil namenjen raziskovanju značilnosti zgornje Vipavske doline. Odkrivanje običajev, prostorov in značilnosti je pod vodstvom študentov etnologije potekalo v štirih kategorijah: graščina Lože, kulinarika, igre nekoč in danes ter voda in vodni viri. Udeležencem iz cele Slovenije (vseh skupaj nas je bilo 23) pa je ostal v spominu tudi pester spremljevalni program. V osmih dneh so se tako zvrstile razne socialne igre, ki so jih za tabor pripravile študentke socialne pedagogike, udeleženci so si ogledali ekosistem Mlake, se naučili nekaj korakov tipičnih folklornih plesov, si preko diazitivov ogledali minska polja, domačini so jih odpeljali na kopanje v bližnji bajer in še in še.

Najodmevnejši dogodek pa je bil prav gotovo zaključni večer, na katerem so mladi raziskovalci Ložanom in ostalim obiskovalcem - vseh skupaj jih je bilo okrog 150 - predstavili svoja odkritja. Poleg pripravljene etnološke raz-

stave so obiskovalci navdušeno sprejeli tudi degustacijo tipičnih jedi, ki so jih posebej za ta večer pripravili v Društvu kmečkih žena Lože. Za zabavni del večera so pa poskrbeli mladi Ložani - kmečke igre so pritegnile tako udeležence kot tudi obiskovalce. Izdelek s tabora je obsežna etnološka dokumentacija, katere izvod ostane tudi krajevni skupnosti Lože.

"Tabor je zelo dobro uspel, za kar gre zahvala tudi Krajevni skupnosti Lože, ki nam je bila v veliko pomoč. Mislim, da udeleženci tabora in Ložanov še dolgo ne bodo pozabili. Poleg naučenih raziskovalnih spretnosti jim je v

spominu ostala predvsem gostoljubnost domačinov ter njihova velika pripravljenost za sodelovanje. In pa seveda vabilo, naj spet pridemo," za konec dodaja Tadej Beočanin, član projektne skupine

in taborovodja. In ker obljuba dela dolg, organizatorji že razmišljamo, kako bomo naslednjič vdahnili življenje graščini Lože. In pa seveda, kje bo naslednji Etnostep.

REPORTAŽA

Hinko Jerčič

Tabor ob 50-letnici RBP Muta

Muta - Člani taborniškega rodu Bistrega potoka Muta so pred nedavnim, ob prazniku občine Muta, proslavili 50-letnico obstoja, takoj nato pa so odšli na enotedensko letno taborjenje na Pernice nad Muto.

Ko so sredi taborjenja za en dan obiskovalcem odprli vhod v lepo urejen tabor, ki stoji sredi gozda na nadmorski višini okrog tisoč metrov, se je med starše in druge obiskovalce pomešalo tudi nekaj pravih taborniških grč z Mute, ki so bili med ustanovitelji taborništva v tem kraju, ki mu sicer več kot 400 let daje svoj pečat kovačija poljedelskega orodja in do nedavna livarna sive litine.

V delavsko Muto so prinesli taborništvo iz Radelj ob Dravi (tedaj še Marrenberga) Marjan Cvar, Emil Dobnik, Ludvik Jerčič, Ivo Draušbaher in še kdo pod vodstvom profesorja Pungartnika, ki je znal mlade spodbuditi za življenje v naravi. Pomoč so dobili tudi s strani tedanjega direktorja tovarne na Muti Alojza Rožeja in upravitelja 4-razredne osnovne šole na Muti Ivana Dšure. Tako so prvi letni tabor postavili na ro-

mantični jasi sredi Dobrave pri Muti že leta 1953, leto dni pozneje so selili svoj tabor na lep taborni prostor ob tedaj še zelo čisto in zelo deročo Bistrico, po kateri so dali ime svoji taborniški družini, ki je prerasla v rod, se preimenovala v odred in znova postala Rod Bistrega potoka.

"Ko smo dobili prve šotore iz Slovenj Gradca, smo ob dežju na platno lepili papir, premazan z maslom," je v

Skupinski posnetek pač mora biti - ob 50-letnici še posebej

Tabor na Pernicah se ponaša z več igrišči, v bližini je šola, v njej dobra kuhinja...

četrtak na Pernicah razlagal Emil, ki je dolga leta nosil taborniško ime Puma. Njegovo taborniško pot sta v spomine številnih mladih zarisali njegova kitara in pesem ob tem pa je bil veskozi vnet lokostrelec.

"Še pred dvema letoma je zmagal med lokostrelskimi veterani v posebni disciplini (goli lok brez merilnih naprav) na državnem prvenstvu," je pojasnil Kristl Valtl, ki je bil dolga leta starešina muških tabornikov. Kristl (Mlačan) je nekaj časa urejal tudi odredovo glasilo Gozdovnik, še vedno pa se posveča lokostrelstvu. Če smo že pri starešinah, potem naj omenimo še Josipa Romiha, Hrabra Sterdina, Boruta Šeška, Vita Štruca, da o dolgoletnih načelnikov, vodnikov, tajnikov in blagajnikovih niti ne govorimo.

Redno delo v taborniških vodih kot osnovni celici taborniške organizacije je vsa leta odlikovalo člane odreda, ki

so "osvajali" taborniška znanja na letnih in drugih taborih, gojili pa so tudi celo vrsto drugih aktivnosti. Med njimi tudi teke (krose in orientacijske) in lokostrelstvo.

"Prve stike smo navezali z jugoslovanskimi lokostrelci na evropskem prvenstvu leta 1970 v Avstriji in že pred ustanovitvijo slovenske lokostrelske zveze smo hkrati s taborništvom bili zelo uspešni v lokostrelstvu," je potrdil Ludvik (Mustang), ki pa je bil glavni pobudnik še ene izmed dejavnosti, po kateri se je skozi vsa dolga leta prepoznaval taborniški rod na Muti. To je tek v naravi. Že leta 1960 so na Muti izvedli prvi taborniški tek in ta množična prireditve se je ohranila vse do danes. Včasih je na tek prišlo tudi do 600 udeležencev, največ jih je bilo seveda tabornikov s Koroške in iz Maribora. Stalni gostje pa so bili tudi člani taborniških odredov iz Limbuša, Murske Sobote in

Ljubljane. Naslednje leto bo na Muti že 40. taborniški tek in za tedaj organizatorji že napovedujejo srečanje vseh, ki so kdaj koli tekli na Muti. Naslednjega maja bo minilo tudi že 40 let, odkar se je na Gradišču nad Muto zgodil prvi piknik počitnikarjev mariborskega okraja. Tekme v malem nogometu in teki čez drn in strn so bili objavljeni v marsikaterem časopisu, tako v dnevniku kot tedniku. Muta se je tedaj zapisala v marsikatera srca, nekatera trenutna srečanja so postala tudi trajna ...

Ampak ob prelistavanju odredovega glasila in kronike ne moremo mimo 7. zleta Zveze tabornikov Slovenije leta 1977. S pomočjo glavnega pokrovitelja Gorenja je teden dni več kot tisoč tabornikov preživel pod platnenimi strehami na Muškem polju, največ pa je tedaj za ta kraj pomenila udeležba tedanjega republiškega političnega vodstva na otvoritvi zleta.

Taborniki Mute niso bili znani le kot organizatorji tekov, mnogobojev, prvega lokostrelskega prvenstva tabornikov in mednarodnih lokostrelskih turnirjev, tabora Bratstva in enotnosti, ampak so tudi sami uspešno sodelovali na večini republiških in tudi državnih taborniških mnogobojih. Znani so uspehi medvedkov in čebelic OBP Muta, ki jih je za zmago v igri med dvema ognjema na mnogoboju v Lescah pri Bledu pogostil Mitja Gorjup. Pale pri Sarajevu, Čortanovci ob Donavi, Sutjeska, Šipovo pri Jajcu, Zagreb, Kumrovec in prizorišča slovenskih taborniških zletov (od Ostrožnega pri Celju do Velenja) so kraji, ki so zapisani v zgodovino muških tabornikov.

Taborniki Mute so skupaj z maringorskimi in drugimi taborniki redčili taborne prostore ob morju pri Pulju. Tedaj druge možnosti, da bi prišli na morje, za mlade pač enostavno ni bilo. Takrat so radi zapeli: Vozi me vlak v daljave ... Mednarodno izmenjavo so

imeli tudi z mladino iz Prage in kljub tedanjim dogodkom v ČSSR imeli večletne stike.

Taborniki Mute so že leta 1960 na gozdni jasi na Gradišču nad Muto uredili svoj stalni taborni mladinski rekreacijski center, dolgo časa znan kot MRC Gradišče, ki je svoj čas imel tudi status mednarodnega avtokampa. Tako so leta 1964 gostili francoske skavte, pozneje so tu taborili mladi iz vse Slovenije in več krajev Jugoslavije.

"Taborniške veščine in izkušnje so starši znali prenašati na mlade in to se pozna še danes, ko se je vendarle našlo še nekaj posameznikov, ki popeljejo mlade na letni tabor," je poudaril Kristl Valtl. Marsikaj se je spremenilo, izboljšala se je tudi taborna oprema. Pa vendar ostajajo številne veščine, ki jih mladi spoznavajo in pridobivajo na taboru. V četrtek popoldne so postavljali šotore iz šotork in taborne ognje, a kaj, ko jih je pregnala nevihta. V taboru veljajo posebna pravila, ocenjujejo urejenost

šotorov. Nekateri so prav imenitno uredili svoje vhode v šotore. Najlepši je bil na primer šotor "pri ognju", saj je vhod krasilo kar več zelo znanih ognjev (pagoda, piramida, varovalni ...). Zanimivo je urejena tudi oglasna deska na taboru ...

Danes vodi moške tabornike Sašo Pavlič, goste na dnevu odprtih vrat pa je skozi tabor popeljala taborovodkinja Lila Gologranc. "Čeprav smo jo uvozili iz Dravograda, smo z njenim delom in taborom zelo zadovoljni," je poudaril Sašo.

Nevihta je kmalu minila. Spet je za kratek čas posijalo sonce in nato zašlo tam daleč za goro ... Tam gori na Perenicah.

Hermes Plus d.d.

Zahvala podjetju Hermes Plus d.d.

Taborniki se zahvaljujejo podjetju Hermes Plus d. d. za donatorstvo. Podjetje Hermes Plus d.d. je bilo ustanovljeno leta 1991. S svojim znanjem na področju informacijske tehnologije je postalo vodilni dobavitelj na slovenskem in tujih tržiščih. V letu 1999 je večinski delež v podjetju Hermes Plus d.d. kupila dunajska družba S&T AG, ki ima svoje poslovalnice v 19 državah srednje in vzhodne Evrope. Združitev je dodatno omo-

gočila posredovanje slovenskega znanja v tujino, kar daje prispevek k boljši razpoznavnosti Slovenije na tujih trgih in priznavanju slovenskega znanja in strokovnjakov.

Temeljna usmeritev podjetja Hermes Plus je zagotavljanje celovitih rešitev sodobnih informacijskih tehnologij. Poslovanje temelji na motiviranem, visoko izobraženem in izkušenem kadru, ki z nenehnim dopolnjevanjem znanja, svojim kupcem zagotavlja zanesljivost, hitrost in prilagodljivost ponujene informacijske tehnologije. Svojim poslovnim partnerjem ponujajo visoko kakovostno strokovno pomoč pri uporabi kupljene opreme, šolanju in informiranju o novih rešitvah ter vzdrževanju opreme.

Družba S&T namerava v okviru svoje dolgoročne vizije postati največji sistemski integrator v državah Srednje in Vzhodne Evrope.

Ernest Lupinc

Poslovili smo se od Ernesta Lupinca - Očka staroste Jadranskih stražarjev

V sončnem zalivu Viližana pred Izolo smo se zadnje dni februarja taborniki Izole in drugih rodov iz raznih krajev Slovenije poslovili od svojega priljubljenega staroste Jadranskih stražarjev - Ernesta Lupinca - Očka. V 91. letu starosti nas je zapustil človek, kateremu dolgujemo zahvalo taborniki številnih generacij, ki smo ob njem in z njim preživeli najlepša leta naše mladosti in se učili radosti taborniškega življenja. Na stotine nas je.

Prav v tem času mineva pol stoletja od dne, ko sta Pavel Lešnjak in Ernest Lupinc ustanovila v Izoli prvi taborniški rod, rod Jadranskih stražarjev in vanj pritegnila roj mladine tiste generacije, ki takrat ni imela ničesar in ki je potrebovala le voljo, dušo in srce človeka, ki bi jo vodil, usmeril in primerno vzgajal. In prišel je pravi človek, športnik, tabornik po duši in načelih, zanesenjak in garač, ki je znal živeti in delati v naravi s takrat še neugnano mladino. Ernest Lupinc.

V prvih letih aktivnega taborništvja je bil nam, zelencem, samo "tovariš" Lupinc, kasneje "starešina Ernest" in po treh desetletjih druženja z nami - priljubljeni starosta - "Očka". Z maloštevilnimi sodelavci je začel delati z nami, ki danes že sivimo, in nam že takrat privzgojil ljubezen in spoštovanje do narave, do soljudi in do poštenega dela, sposobnost druženja in ustvarjanja ter zorenja v duhu gozdovnikov, skavtov, tabornikov. Bogati in nepozabni spomini na skupna doživljanja ob ognjih številnih taborov in tekmovanj so napolnili kroniko naše preteklosti, za katero še vedno trdimo - preživljali smo najlepšo možno mladost tistega časa. "Hvala ti, Očka, da si nas vodil, spremljal in nam s svojim osebnim zgledom in delom to omogočal".

Z neumornim športnim in tekmovalnim vzpodbujanjem na mnogih taborniških zletih, mnogobojih, orientacijskih pohodih in drugih tekmovanjih nas je Ernest Lupinc preusmeril

tako, da smo bili večkrat najboljši. Pod njegovim vodenjem smo postali republiški in državni prvaki v različnih disciplinah, dobitniki številnih taborniških priznanj in nagrad. Vcepil nam je samozavest, tekmovalnost, vztrajnost in ponos. Naučil nas je zdravo živeti, pa tudi prevzemati odgovornosti v zreli dobi. Taborništvjo, ki nam je bilo vsajeno v mladosti, nas spremlja vse življenje in zori v nas še danes. Pa ne samo v nas, tudi v številnih generacijah tabornikov, ki nam sledijo. Prav to je uresničenje Očkovih ciljev, uspeh, plod in zadoščenje osebnega prizadevanja. Za svoje vztrajno in dolgoletno delo je Ernest Lupinc prejel veliko visokih priznanj, a največje priznanje je nedvomno naše globoko spoštovanje do njega kot človeka in do njegovega dela.

Ugasnil je plamen očkovega zadnjega tabornega ognja. Jadranski stražarji se z hvaležnostjo zahvaljujemo za neprecenljive vrednote, ki nam jih je podaril. želimo, da se sočutje ob slovesu spremeni v ponos, spoštovanje in trajen spomin na dobrega človeka, starosta izolskih tabornikov, Ernesta Lupinca - Očka!

Dan je šel, čez gore ...

Taborniki in veterani
Rodu jadranskih stražarjev

Krvodajalske akcije

Veliko majhnega za veliko dobrega. Rdeči križ vas vljudno vabi, da se udeležite ene izmed krvodajalskih akcij v SEPTEMBRU 2003.

Postojna - v Gozdarsko lesarski srednji šoli 1. 9., 2. 9., 3. 9., 4. 9.

Rečica pri Laškem - v sindikalnem domu 4. 9.

Loče pri Poljčanah - v sindikalnem domu 5. 9.

Ljubljana - v Zavodu RS za transfuzijsko medicino 5. 9.

Miklavž na Dravskem polju - v osnovni šoli 5. 9.

Jesenice - v Gasilskem domu 8. 9., 9. 9., 10. 9.

Rogaška Slatina - "Pri Guterju" 11. 9.

Trebnje 11. 9., 12. 9.

Fram - v osnovni šoli 12. 9.

Ivančna Gorica - v kulturnem domu 15. 9.

Šentvid pri Stični - v osnovni šoli 16. 9.

Grosuplje - v osnovni šoli L. Adamič 17. 9.

Ribnica na Pohorju - v osnovni šoli 17. 9.

Rogaška Slatina - "Pri Guterju" 18. 9.

Dobropolje - v osnovni šoli 18. 9.

Jakobski dol - v osnovni šoli 19. 9.

Polzela 19. 9.

Rimske toplice 23. 9.

Benedikt v Slovenskih Goricah - v osnovni šoli 24. 9.

Slovenske Konjice - v dvorani Konjičanka 24. 9., 25. 9.

Vitanje 25. 9.

Šentilj v Slovenskih Goricah - v osnovni šoli 26. 9.

Zreče - v večnamenski dvorani Zreče 26. 9.

Luče - v osnovni šoli Luče 28. 9.

Ljubljana - v Zavodu RS za transfuzijsko medicino 29. 9.

Litija - v Zdravstvenem domu Litija 30. 9.

Opomba:

V Ljubljani lahko darujete kri vsak delovni dan na Zavodu RS za transfuzijsko medicino, Šlajmerjeva 6, od 7. do 15. ure ob četrtnih pa do 17. ure.

V Mariboru lahko darujete kri vsak torek na transfuzijskem oddelku SB Maribor, Ljubljanska 5, od 7. do 18. ure.

V Izoli lahko darujete kri vsak torek na transfuzijskem oddelku SB Izola, Polje 35, od 8. do 12. ure, četrtek od 8. do 16.30 ure in petek od 8. do 10. ure.

V Novi Gorici lahko darujete kri vsak torek na transfuzijskem oddelku SB Nova Gorica, Ulica padlih borcev 13, od 8. do 12. ure ter 14. do 16. ure, in petek od 8. do 12. ure.

V Trbovljah lahko darujete kri vsak torek na transfuzijskem oddelku SB Trbovlje, Rudarska 7, od 6. do 9. ure.

V Celju lahko darujete kri vsak ponedeljek, torek in sredo na transfuzijskem oddelku SB Celje, Oblakova 5, od 7.30 do 10.30 ure.

Na Ptujju lahko darujete kri vsak torek in četrtek na transfuzijskem oddelku SB dr. Jožeta Potrča, Potrčeva 23-25, od 7. do 11. ure.

V Slovenj Gradcu lahko darujete kri vsak torek in četrtek na transfuzijskem oddelku SB Slovenj Gradec, Gosposvetska 3, od 7. do 9. ure.

V Murski Soboti lahko darujete kri vsak torek in četrtek na transfuzijskem oddelku SB Murska Sobota, Rakičan, od 7. do 11.30 ure.

V Novem mestu lahko darujete kri vsak torek in četrtek na transfuzijskem oddelku SB Novo mesto, Šmihelska 1, od 7. do 10.30 ure.

Rdeči križ Slovenije

NEPREKLICNO NAROČAM REVIJU TABOR

IME IN PRIIMEK: _____

ROD: _____

ULICA: _____

POŠTNA ŠTEVILKA IN KRAJ: _____

NAROČNIKOM PRIZNAMO 20% POPUSTA!

Pošljite na ZTS - Revija Tabor, Parmova 33, 1000 Ljubljana

ZLATA PUŠČICA 2003

Rod Tršati Tur iz Ljubljane vas vabi na tradicionalno lokostrelsko tekmovanje ZLATA PUŠČICA.

Zbor ekip tekmovanja bo ob 9:00 uri na strelišču Lokostrelskega društva Moste v Bizoviku.

Do Bizovika vozi avtobus št. 13. Izstopite 3 postaje naprej od poslovnega centra v Štepanjskem naselju, in sledite oznakam do strelišča (cca 25 min hoje).

Štartinina znaša 1650 SIT na udeleženca. Rodovi, ki bodo pripeljali 15 tekmovalcev ali več plačajo 1200 SIT na tekmovalca. Vsak tekmovalec dobi našitek in malico.

Vsi tekmovalci se morajo prijavit (ime, društvo, starost) do 29. 9. 2003 in sicer:

- na naslov: *RTT Zarnikova 3, 1000 Ljubljana*
- na telefon: *031/655-859 (Lovro)*
- na e-mail: *mrcistoca@yahoo.com*
- preko prijavnice na spletni strani *http://rtt.rutka.net/zp*

Tekmovanje se zaključí predvidoma med 15 in 16 uro in bo v vsakem vremenu.

Vsi, ki se še ne počutite dovolj pripravljene za pravo lokostrelsko tekmovanje, kot je Zlata puščica, se lahko udeležite šaljivega tekmovanja za Srebrno puščico.

Tekma je šaljivega značaja s poudarkom na iznajdljivosti, spretnosti in medsebojnem sodelovanju.

Vso potrebno opremo boste dobili na mestu tekmovanja, s seboj prinesite samo sebe, oblečenega v primerno obleko, taborniški nož in 1-2 prijatelja za ekipo.

V primeru dežja tekmovanje za Srebrno puščico odpade.

VSE V ZLATO!
vam želijo taborniki RTT

Močne ukane 2003

Letos bodo zopet ukane v Medvodah in to še posebno močne.

Ukanili vas bomo v soboto popoldan in v noči s sobote na nedeljo (18. in 19. oktobra 2003). Za pester program Močnih ukan bomo poskrbeli taborniki Rodu dveh rek.

Ali bo Mišku uspelo rešiti Zemljo? Ali bo polenta preplavila svet? Vse to in še več boste izvedeli v prihodnji številki Tabora in na <http://rdr.rutka.net> ali miki@rutka.net.

NOVO
v
Zadrugi ZTS
od 15.8.2003

Pepl

ORIENTACIJA

Baze topografskih podatkov v Sloveniji

Relief

Kot najprimernejša oblika zapisa reliefa v digitalni obliki se je izkazal digitalni model reliefa - mreža kvadratov ali trikotnikov, kjer zapis vsebuje le višine oglišč likov. Slovenija je bila na področju zapisa reliefa v digitalni obliki med prvimi, saj je bil že v 70-ih letih zajet prvi digitalni model terena s celično mrežo ločljivosti 100×100 m (DMR 100). Po današnjem pojmovanju digitalnih zapisov reliefa je to v bistvu digitalni model višin (DMV), saj ne vsebuje podatkov o posebnih morfoloških značilnostih in oblikah. Sredi 90-ih let se je pričela vzpostavitev gostejšega modela DMR 25, ki nastaja s fotogrametričnimi metodami vzporedno z izdelavo ortofotonačrta DOF 5. V bistvu je tudi to le DMV, ki ga odlikuje dobra lokalna višinska natančnost, slabost pa so odstopanja na stikih med posameznimi listi DOF 5. V letu 2000 je bil izdelan digitalni model višin s tehniko radarske interferometrije. Projekt je prva aplikacija radarske interferometrije v Sloveniji. Za izdelavo so uporabili radarske posnetke Evropske vesoljske agencije (ESA), ki so bili posneti s satelitoma ERS-1 in ERS-2. Z izvedenjem posameznih modelov je izdelan digitalni model višin s celično mrežo ločljivosti 25×25 m (InSAR DMV 25). Z interpolacijo tega modela pa je izdelan digitalni model višin s celično mrežo ločljivosti 100 krat 100 m - InSAR DMV 100. Pri izdelavi listov DTK 50 za potrebe izdelave senčenja nastaja še podrobnejši model višin, z ločljivostjo 10 m. Izdelan je iz plastnic s karte DTK 25, zato je njegova

V prejšnji številki sem napovedal pregled razpoložljivih baz topografskih podatkov v Sloveniji. Pregled začnjam s prvimi tematskimi sloji in sicer s tistimi, ki obsegajo podatke za celotno območje Slovenije.

pravilnost odvisna od pravilnosti prikaza plastnic na DTK 25, za katere pa dobro vemo, da so večinoma sicer zelo dobre, a ponekod prikazujejo relief preveč generalizirano. V izdelavi je projekt, ki bo določil način izdelave novega DMR za območje Slovenije, ki bo izdelan iz različnih fotogrametričnih in drugih razpoložljivih virov.

Hidrografski podatki in podatki o rastju

Podatkovna baza stojećih voda, vodotokov in vodnih objektov postaja zaradi potreb varstva in upravljanja z naravnimi viri ter zaradi direktiv Evropske unije vse bolj pomembna. Osnova baze je vektorizirana vsebina DTK 25, imenovana Generalizirana kartografska baza (GKB 25), ki je združena v tri homogene sloje: točkovni, linijski in poligonski. Vsebina se položajno dopolnjuje z vključevanjem popravkov in dopolnitev zajema za potrebe izdelave listov DTK/VTK 50. Predvideva se tudi atributna nadgradnja s podatki Agencije Republike Slovenije za okolje in strokovnimi vodnogospodarskimi podlagami ter s tem izdelava učinkovitega podatkovnega sloja za upravljanje z vodami.

Podatke o poraščenosti in drugih vrstah izrabe zemljišč je zbralo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v Evidenci rabe zemljišč (ERZ).

Vir zajema so bili ortofotonačrti, evidenca pa vsebuje preko 50 različnih kategorij.

Podatki o cestah in drugih prometnicah

Podatkovna baza cest ima izmed vseh področnih topografskih baz najboljšo položajno, vsebinsko in časovno natančnost, ki presega kakovost prikaza na kartah. Ceste na DTK 25 do ravni kolovoza niso kategorizirane, ločeno so prikazane le avtoceste štiriprasovne hitre ceste. Ker je bila prvi vir vzpostavitev baze cest DTK 25, ceste niso bile kategorizirane. V sodelovanju z Direkcijo Republike Slovenije za ceste (DRSC) je bila evidenca vsebinsko in atributno dopolnjena. Za vse državne ceste so privzeti položajno natančnejši poteki, ki ustrezajo merilu 1 : 5000. Z vzpostavitvijo Banke cestnih podatkov (BCP) po občinah in njihovim vključevanjem v bazo cest se postopoma izboljšuje tudi položajna natančnost lokalnih in občinskih cest. Pri izdelavi DTK/VTK 50 se pri prikazovanju cest upoštevajo tehnične značilnosti cest – vrsta ustroja in širina vozišča. Prav tako potekajo dogovori z Zavodom za gozdove o izboljšanju položajne in vsebinske natančnosti gozdnih cest ter s Planinsko zvezo Slovenije o vključitvi planinskih poti v bazo.

NETOPIRJI

Nočni izleti poleti

Inteligentni, navihani in plašni – je to slika, ki se vam prikaže v mislih, ko pomislite na netopirje? Najverjetneje ne, saj jih ponavadi povezujemo s slabim in zlom. Vendar pa so netopirji zanimive in nenavadne živali za opazovanje. Več ko veš o netopirjih, težje verjameš, da jih je sploh mogoče primerjati z zlom in strahom.

Veliko vlogo pri tem, da se ljudje bojijo netopirjev ima skoraj zagotovo to, da so aktivni ponoči. Ljudje povezujejo zlo in temo, tako tudi o drugih nočnih bitjih, mačkah in sovah na primer, obstajajo razne ljudske vraže. Roman *Dracula* netopirjev ne oglašuje kot najprijaznejših nočnih zverinic. V Srednji in Južni Ameriki ta knjiga zaradi posebne vrste Vampirskih netopirjev (*Desmodus rotundas*) ni ravno prijetno branje, vendar so to v Evropi precej nedolžne živali, ki pa jih je zelo težko preučevati. So zelo majhni, hitri in skoraj neslišni. Poznamo množico različnih vrst netopirjev in z opazovanjem jih je zelo težko razločevati.

Nočni letalci

Netopirji dobro vidijo v prostorih z malo svetlobe, na lovu za hrano pa uporabljajo svoj odlično razvit sluh. Oglašajo se z zelo visokimi frekvencami (ultra-zvočnimi), ki jih ljudje ne moremo zaznati. Ti piski se odbijajo od okolja in netopirji iz odmevov dobijo sliko terena nad katerim lovijo. Osupljive so predvsem informacije, ki jih s takim načinom navigiranja dobivajo – razdalja, velikost in tkivo oz. to, kakšno lupino ali kožo ima njihov plen. Nekaj podobnega lahko primerjamo z

Kje in kdaj opazovati?

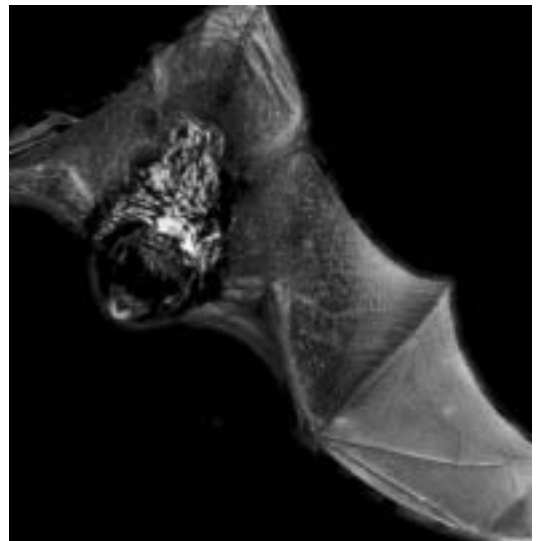
V večernih urah, na gozdnih jasah in obronkih gozdov, kjer Lunina svetloba pripomore k boljši vidljivosti. Opazimo jih lahko tudi v okolici vasi in mest, kjer nam svetlobo dajejo ulične svetilke. Luči privabljajo večče, ki so glavna jed na netopirjevem jedilniku.

navigacijskim sistemom podmornice, v kateri s podobnim odbojem zvoka posadka dobiva informacije o morskem dnu.

Netopirji se prehranjujejo predvsem z žuželkami, kar pomeni, da jim pozimi zmanjka hrane. Ta letni čas zato preživijo tako, da hibernirajo. Konec novembra bo večina netopirjev otrpnila v luknjah dreves, podstrešjih, gostem bršljanu, jamah ali rovih. Njihov zimski spanec ni globok in pogosto se bodo prebujali. Zima je nevaren čas za netopirje, saj jih skoraj polovica v tem času pogine. Tisti, ki preživijo pa se utrdijo in postajajo vse boljši pri shranjevanju maščobe naslednjo jesen. Zato so tudi po vsaki naslednji zimi bolj zdravi in nekateri živijo tudi do 30 let.

Opazovanje

Kdaj je torej najboljši čas za opazovanje netopirjev? April in maj sta dobra meseca, ker se spomladi prebujajo iz zimskega spanca in lačno letajo naokoli za novimi zalogami

hrane. Ta čas je dober tudi zato, ker lahko na opazovanje pe-
ljemo mlajše tabornike, saj na noč ni potrebno čakati do poz-
nih večernih ur. Zagode pa nam jo lahko vreme – če ni dovolj
toplo, se glavne zvezde nočnega gledališča ne prikažejo.

Bolj zanesljivo je poletje. Obdobje od junija do septembra
je za netopirjev lov najugodnejše. V juniju samice letajo v ve-
likih jatah in si pomagajo pri vzgoji mladičev. Ponavadi
imajo enega mladiča vsako drugo leto. Po šestih tednih sesa-
nja mleka pri mami se netopirček že toliko okrepi, da začne
letati in uriti v lovu. Kmalu postane tako večč, nalovi tudi do
3.000 žuželk v eni noči.

Če niste večči v razlikovanju različnih vrst netopirjev, po-
kusite oceniti njihovo velikost, način gibanja in letanja, so
iskri kot puščice ali na široko zamahujejo s krili . . . Prav tako
dobro prisluhnite, nekateri ljudje lahko celo slišijo piske do-
ločenih vrst.

Profesionalni opazovalci netopirjev imajo posebne detek-
torje, ki zaznavajo netopirje. Taka naprava je nastavljena, da
zaznava visoke piskajoče frekvence in jih prevaja v nižje tone,
ki jih ljudje lahko slišimo. S tem prevajalnikom lahko ugotovi-
mo, podobno kot pri pticah, katere vrste netopirjev letajo
nad nami.

Lahko narediš svoje gnezdišče po
tej skici.
Opozorilo: Ne uporabljaj nikakršnih
sredstev za zaščito lesa!

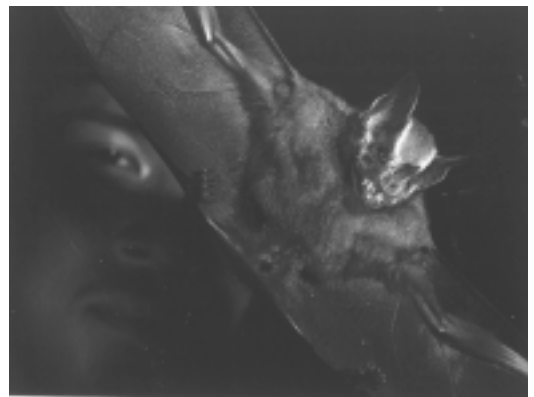
Zaščita

Na žalost število netopirjev nenehno upada, zato so vse vrste netopirjev zaščitene. Slabo se prilagajajo na človekove vse bolj drzne posege v naravo. Vse manj prostora imajo za parjenje in gnezdenje. Pozimi zaradi rahlega "spanca" slabo reagirajo na motnje. Večina novejših hiš je bolj ali manj "odporna" na netopirje, stara posušena drevesa ljudje odstranjujejo, rovi in rudniki pa so označeni za nevarne in zato zapečateni.

Nekaterim vrstam lahko pomagamo z doma narejenimi posebnimi zaboji za gnezdenje. Velikost škatle ni predpisana, vendar pa se morate prepričati, da les ni bil premazan ali prepariran, saj so umetni pripravki strupeni. Obesiti jih moramo na višino 2 – 6 metrov od tal. Pomladna in poletna gnezdišča morajo biti odprta na jug, medtem ko naj bi bila jesenska in zimska obrnjena na sever. Število gnezdišč ni omejeno, saj

netopirji pogosto menjajo prenočišča glede na letni čas in nimajo močnega nagona za obrambo svojega teritorija. Pogosto se sicer zgodi, da te domove naselijo druge živali, ampak le vztrajno in kmalu se bo opogumil tudi kakšen netopir.

Povzeto po Scouting Magazine July

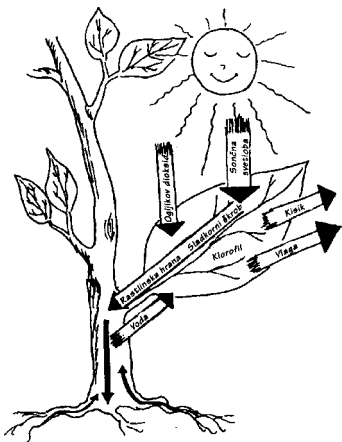
OKOLJE

Obnovljivi viri (I. del)

Obnovljivi in neobnovljivi viri

V naravi obstajajo viri, ki se stalno obnovljajo in tisti viri, ki so nastajali skozi tisočletja z nastankom in spreminjanjem našega planeta. Prve lahko s pametnim ravnanjem uporabljamo brez bojazni, da bi jih kdaj koli zmanjkalo (rastlinje, divje živali, sončna svetloba, moč vetra in vode). Neobnovljivih virov, kot so rudnine, premog, nafta itd., pa ne moremo obnoviti. Z našo porabo se manjša njihova zaloga na Zemlji in jih, ko jih bomo porabili, ne bo več. Nekateri energetski viri se lahko reciklirajo. To so papir, železo, aluminij ... Reciklaža je način reševanja zemeljskih virov.

Fotosinteza stalno ustvarja nove vire

Danes poznamo odgovor. Pri fotosintezi drevo vsrkava ogljikov dioksid iz zraka in vodo (z raztopljenimi rudninskimi snovmi) iz zemlje. S pomočjo klorofila se ogljikov dioksid in voda spremenita v hrano za rastlino in celulozo, to je v sladkor in škrob, ki držita pokonci vse rastlinstvo. Energija za ta proces prihaja od sonca.

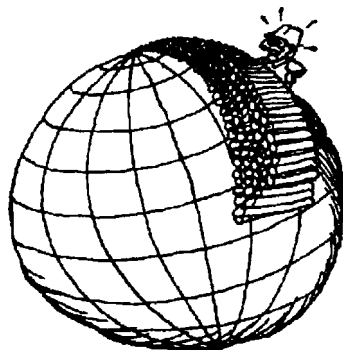
Obresti in ne kapital

Gozd s 500 drevesi vsako leto prido bi po naravni poti 10 dreves. Vsako leto lahko torej posekamo 10 dreves, ne da bi škodovali gozdu. Če gozd primerjamo z denarjem, ki ga naložimo v banki in teh 10 dreves z obrestmi, lahko rečemo, da uporabljamo le obresti in ne načenjamo glavnice. Če posekamo namesto 10 dreves 50, bomo v nekaj letih dobili sicer več denarja, toda po 12 letih ne bomo več imeli gozda. Enako velja tudi za živali, ki nas oskrbujejo z mesom, ribah v morju ... Poleg obresti si jemljemo tudi glavnico in počasi ostajamo brez vsega.

Primer - Gozdovi na Švedskem

To je dežela na severu Evrope, ki ima 8 in pol milijona prebivalcev in veliko gozda. Dokler bodo tam ravnali z gozdom pravilno, jim le-ta lahko nudi naslednje:

- V deželi na prebivalca pridejo 3 hektari zemlje, na katerih raste 7500 dreves.
- Vsako leto se gozd poveča za 12 kubičnih metrov na prebivalca. To so obresti na glavnico. Glavnica znaša 310 kubičnih metrov na prebivalca.
- Če bi prirastek naložili na kup, ki bi bil širok in visok 3 metre, bi se raztezal od severnega pola do ekvatorja.
- Še več, gozd jim da letno 1.000 milijonov litrov borovnic in malin, 200 milijonov litrov brusnic in 700 milijonov litrov gob. Od tega ljudje oberejo samo 115 milijonov litrov gozdnih sadežev in 35 milijonov litrov gob.
- Švedski gozd raste s hitrostjo 23 dreves na sekundo.

Na področju tropskega gozda vsako leto posekajo drevesa na površini, ki bi jo lahko primerjali z velikostjo Švice. To pomeni, da vsake štiri sekunde posekajo gozd, ki bi pokrival eno nogometno igrišče. Ob taki sečnji bo ves tropski gozd izginil v 85 letih.

Primer – Tropski gozd

Tropski gozd je primer obnovljivega vira, ki postaja neobnovljiv. Prispeva veliko koristnega, in je pomemben faktor pri vzdrževanju ekološkega ravnovesja. Vse dokler tropskega gozda ne poškodujemo, je za nas pomemben in produktiven obnovljiv vir. Če ga sekamo zaradi kratkoročnih povečanih potreb po lesu, se iz obnovljivega začne spreminjati v neobnovljiv vir.

To bi bila katastrofa, saj je tropski gozd:

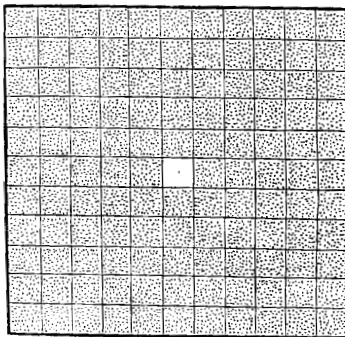
- eden glavnih proizvajalcev kisika,
- najbogatejši rezervoar genetske raznolikosti, kar pomeni, da v nobenem drugem okolju ni toliko različnih vrst rastlin in živali. Tu imamo največje možnosti, da najdemo, na primer, rastline za izdelavo novih zdravil v prihodnosti;
- ugodno vpliva na podnebje in preprečuje suše ter hudourniška deževja,
- daje nam stalen vir lesa, če z njim pravilno ravnamo,
- varuje občutljivo zemljo pred erozijo
- deluje kot velika goba in omogoča stalno raven vode (posek bi lahko povzročil velike poplave).

Svetovni mir kot način ohranitve naših virov

V vojnah in drugih oboroževalnih konfliktih se različni viri uporabljajo za ubijanje in uničevanje tistega, kar sta ustvarila narava in človek. Oboroževalna tekma porablja vire, ki bi jih lahko uporabili za reševanje naših problemov z okoljem.

Primer – poraba energije v vojnah

Točka na sredini predstavlja energijo eksplozivnih sredstev, ki so bila uporabljena v drugi svetovni vojni. En odstotek te energije se je sprostil, ko so odrgli bombo na Hirošimo in Nagasaki.

Ostalih 6.000 pik pomeni količino energije, ki je danes nakopičena v jedrskih orožjih po vsem svetu. Energija, ki jo predstavlja točka na sredini, je ubila 60 milijonov ljudi.

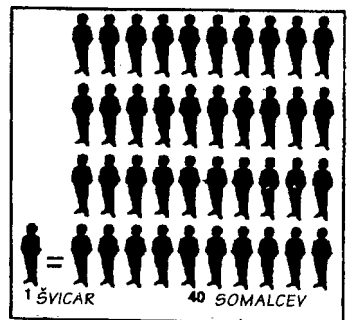
Primer – uporaba virov za obrambo življenjskega prostora

Večina živali vložijo veliko energije v obrambo svojega življenjskega prostora. Za ta isti namen porabi človeška vrsta približno 1.500 000 000 000 švicarskih frankov letno. Taka vsota bi verjetno zadostovala za karkoli, če bi bila uporabljena v druge namene.

- stane toliko kot
- Urjenje enega vojaka 7-letno šolanje 80 otrok.
- Gradnja enega vojaškega letala oprema za 40.000 krajevnih bolnišnic.
- Gradnja enega tanka gradnja 1.000 učilnic za 30.000 otrok iz držav v razvoju.
- Gradnja ene podmornice gradnja 450.000 stanovanj.
- Gradnja ene nuklearne podmornice stroški za hrano za 20.000 000 otrok za eno leto.

Primer – velika krivica

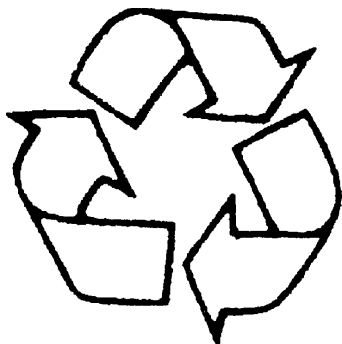
Bogate države, ki imajo visoko razvito tehnologijo, pogosto uvažajo surovine iz revnejših dežel. To pomeni ved-

no višji standard že tako bogatih dežel, medtem ko so revnejše dežele za surovine zelo slabo plačane.

1/5 ljudi na Zemlji potroši 4/5 zemeljskih virov. Na primer 1 Švicar porabi toliko kot 40 Somalcev.

Reciklaža

Prednosti reciklaže:

- Manjša poraba energije – za reciklažo papirja je potrebno 66% manj energije kot za izdelavo novega papirja, z reciklažo aluminija porabimo 95% manj energije kot pridobivanje iz rude, za reciklažo jekla je potrebno 66% manj energije.

- Varovanje virov in manj onesnaževanja – ena vračljiva steklenica je običajno uporabljena tridesetkrat.
- Ohranjanje dragocenih gozdov – ena tona recikliranega papirja pomeni 16 rešenih dreves in prihranek pri vodi in energiji. Za nedeljsko izdajo največjega ameriškega dnevnika je potrebno 48 hektarjev gozda, kar ustreza velikosti 96 nogometnih igrišč.
- Kot vir dohodka je lahko tudi zbiranje in prodaja odpadkov, ki jih lahko recikliramo.

Od papirčka za bombe do jedrskih odpadkov

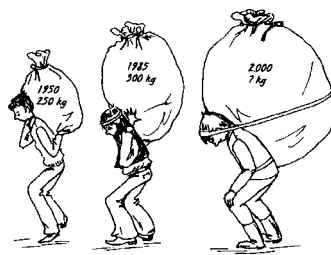
Najnovejša moda, da stvari kupimo, uporabimo in potem odvržemo, se ne more več dolgo nadaljevati. Svoje neobnovljive vire moramo začeti uporabljati bolj smotno.

Odpadek je vse, kar odvržemo, ko več ne potrebujemo. Odpadki prihajajo iz gospodinjstev, kmetijstva in industrije. Nekateri odpadki prihajajo iz gospodinjstev, kmetijstva in industrije. Nekateri odpadki so naravi lahko celo koristni, če z njimi pravilno ravnamo npr.

kompost). Večina odpadkov pa je okoli škodljiva in predvsem zato, ker ne znamo z njimi pravilno ravnati.

Posebej v bogatih deželah je količina odpadkov tako velika, da postaja preč problem. Obstaja celo nevarnost, da nas uniči.

Morda je res še najbolj preudarno odpadni material ponovno uporabiti oz. reciklirati.

Bojkot nevračljivih izdelkov

Bojkotirajte nevračljive izdelke, pakirane v embalažah, ki jih ne morete vrtniti. Ne kupujte pijač v plastenkah, saj le-te predstavljajo veliko grožnjo za okolje. Če jih zažgete, se sprošča zelo nevaren plin. Ne kupujte tudi pijač v pločevinkah, ampak le v vračljivih steklenicah.

Povzeto po Pomagajmo ohraniti svet

Kup komposta

Poskušajte prodati ali oddati v reciklažo čim več

Katarina

Jure JEŽ
 (v času intervjuja še) 23 let
 Rod gorjanskih tabornikov
 Novo Mesto

JEŽu pravzaprav ni ime Jure
 in ne piše se JEŽ

Pesem, ki jo žvižgaš/poješ na la-trini? Ko bi bilo vsaj "na kolesu"... Na kolesu se vedno derem - Računajte na nas, Zadnja večerja...

Naj del dneva? Jutro.

Kaj boš, ko boš velik? Še vedno en velik otrok.

Kaj si pa hotel biti, ko si bil maj-hen? Stara mama pravi, da kuhar.

Koliko tekmovanj letno obišeš? Misliš taborniških? Zdaj ne več toliko - ne več kot 3.

Kotiček, kamor pobegneš, ko... K sebi, zaprem se vase, tam je najbolj varno.

Naj šport: Zdaj se navdušujem za odbojko na mivki.

Navijaš za: Važno je sodelovati, ne zmagati.

Hobi: Rekreacija.

Pri tabornikih že od ... časa dino-zavrov.

Kako bi prišla do tvoje fotografije?

Lahko greva v mesto, tam vsi skače-jo naokoli s fotoaparati. Ali pa tisti av-tomati ...? Gotovo je kje kakšna trgo-vina, kjer prodajajo "digitalce"...

Nariši nekaj - imaš 20 sekund časa
 - tri, štiri, ZDAJ!

Taborniška anekdota: Kako sem dobil ime Jež? Priprave na Chile, bil sem najmlajši vodnik. Zvečer smo se šli igrice živali - kjer je eden v sredini in s časopisom "tepežka" druge, ki so v krogu in imajo živalska imena, po katerih se kličejo. Izbral sem si ime JEŽ. Kasneje nas je ostalo samo še 5 in do jutra smo se šalili in peli na račun ježev, meni pa je ostalo ime JEŽ.

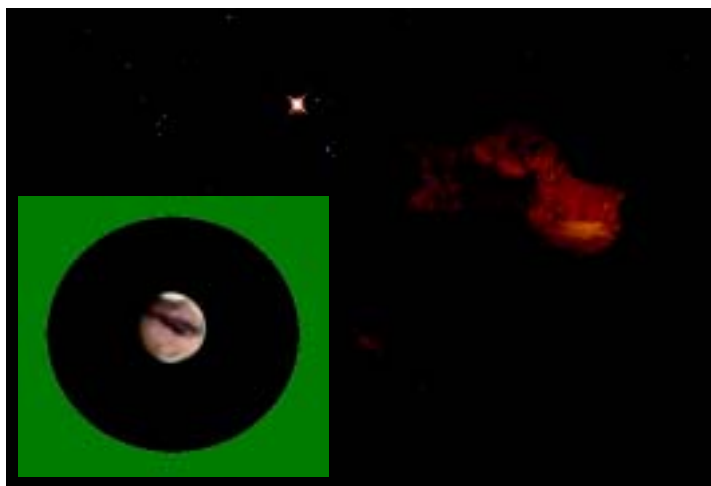

ASTRONOMIJA

Primož

OZRIMO SE V NEBO MARS - najbližje zemlji v zadnjih 60 000 letih

Mars je Zemlji od planetov prvi zunanji sosed. Kljub temu da pravimo, da je najbolj podoben Zemlji pa je njegova prostornina kar desetkrat manjša kot Zemljina, prav tako njegova masa. Obhodna doba okoli Sonca je v primerjavi z Zemljo nekaj več kot enkrat daljša. To pa je tudi razlog, da se na približno vsakih 26 mesecev znajde ravno na nasprotni strani Zemlje kot Sonce.

Mars je svetlejši od vseh zvezd na nebu. V levem kotu je Mars, kot ga bomo lahko videli v manjših teleskopih - dobro je vidna južna polarna kapa

Za opazovalce z Zemlje to pomeni dvoje prednosti. Prva je, da ga lahko opazujemo celo noč, in druga, da je takrat Zemlji najbližje - torej je navidezno večji in svetlejši. Zaradi eliptične tirnice Marsa in Zemlje pa ob vsakem bližnjem srečanju Mars ni enako svetel in velik. Na primer, ob naslednjem srečanju novembra 2005 bo Mars dosegel le 79% letošnje velikosti. Prav zato je letošnje poletje in jesen najprimernejši čas za opazovanje Marsa, saj bo 27. avgusta ob 11:51 **najbližje Zemlji v celi zgodovini človeštva**. Po izračunih

Alda Vitagliana, strokovnjaka za gibanje planetov z univerze v Neaplju, je bil bližje Zemlji le 12. septembra leta 57.617 pred našim štetjem, torej pred 59.619 leti, ko je bil le 40 tisoč km bližje, kot bo letos. Ta razdalja pa ustreza približno poti okoli sveta in je v primerjavi z vesoljskimi dimenzijami zanemarljiva. Letos se bo Zemlji Mars približal na samo 55,758 milijonov km, kar je za 5 krat bližje kot pred 6-imi meseci in bo dosegel kar 25,11 ločne sekunde navidezne velikosti. V času Neandertalcev, torej leta 57.617 BC, je bil le ma-

lenkost večji - 25,13 ločne sekunde. Še za malekost večji pa bo 28. avgusta 2287 - 25,14 ločne sekunde, kar pa bo hkrati tudi največ, kar je teoretično sploh možno.

Mars se nahaja nekje med ozvezdema Kozorog in Vodnar in je v tem delu neba najsvetlejši objekt in sveti v prepoznavni oranžno-rdeči barvi. Ne morete ga zgrešiti, saj je najsvetlejši na nebu. Dovolj je velik, da že z manjšimi teleskopi lahko opazimo kar nekaj podrobnosti na njegovi površini. Najbolj opazna je južna bela polarna kapa, ki jo pretežno sestavlja led iz ogljikovega dioksida, pod njim pa so hkrati največje zaloge vode na Marsu - seveda prav tako zmrznjene. Velikost polarne kape se na Marsu stalno spreminja in sicer v skladu z Marsovimi letnimi časi - podobno kot na Zemlji. Pozimi je polarna kapa mnogo večja kot poleti. Mars ima tudi največji vulkan v Osončju z imenom Olympus Mons (tega z amaterskimi teleskopi po vsej verjetnosti ne boste

Mars - rdeči planet - levo zgoraj je viden tudi vulkanski krater Olympus Mons

Položaj Marsa med zvezdami. Zvečer ga najdemo vzhajati na jugovzhodu, ponoči pa se premakne proti jugu.

videli). Dviga se kar 25 km v višino, kar je trikrat več kot Everest. Opazili so ga že med prvimi opazovanji, vendar pa niso vedeli, za kaj gre. Takrat so tvorbo poimenovali Nix Olympica, kar pomeni Olimpijski sneg, saj se včasih pokaže v teleskopu kot bela pega. Šele vesoljske sonde poslanske proti Marsu so kasneje odkrile za kaj pravzaprav gre. Mars ima dva spremljevalca - satelita: Fobos in Deimos ali Groza in Strah, ki pa so jih odkrili sorazmerno pozno. Šele leta 1877 ju je odkril Asaph Hall z velikim teleskopom Washingtonskega observatorija. Prej sta jih zaman iskala že William Herschell in Heinrich D' Arrest. Oba sta zelo majhna in tudi s teleskopom težko opazna, saj sta preblizu Marsu. Zanimivo je, da je Marsova satelita napovedal že Jonathan Swift v Potovanju na Laputo (Eno od Guliverjevih popotovanj) in nanizal kar nekaj podrobnosti, ki presenetljivo držijo, čeprav so le plod pisateljeve domišljije. Med drugim v svojem delu opisuje, kako so astronomi na nenavadnem letečem otoku odkrili dva Marsova satelita, od katerih se je eden okoli planeta zavrtel hitreje, kot se je planet zavrtel okoli svoje osi. To pa se v resnici dogaja s Fobosom ...

ZNANE IZJAVE

Želje in ljubezen so krila za velika dela. (GOETHE)

Olympus Mons je največji vulkanski krater v Osončju - sega kar 25 km visoko.

Položaj planetov konec avgusta letos - Vidimo, da sta Zemlja in Mars na isti strani Sonca. Poleg tega je Zemlja skoraj najbolj oddaljena od Sonca, hkrati pa je Mars najbližje Soncu. Tako je med Zemljo in Marsom skorajda najmanjša možna razdalja.

Mars bomo lahko opazovali še cel september. 5. oktobra se mu bo navidezna velikost zmanjšala že pod 20 ločnih sekund, 1. novembra pod 15 ločnih sekund in 12. decembra pod 10 ločnih sekund. Takrat ga bomo našli bolj na južnem oziroma jugozahodnem delu neba in bo občutno manj svetel.

LUNINE MENE

Prvi krajec	03.09. 2003	ob	14:36
Polna luna	10.09. 2003	ob	18:36
Zadnji krajec	18.09. 2003	ob	21:04
Mlaj	26.09. 2003	ob	05:09
Prvi krajec	02.10. 2003	ob	21:12
Polna luna	10.10. 2003	ob	09:28

VZHODI IN ZAHODI SONCA

1.09. Vzhod: 06:22	1.10. Vzhod: 07:00
Zahod: 19:41	Zahod: 18:43
15.09. Vzhod: 06:39	15.10. Vzhod: 07:18
Zahod: 19:14	Zahod: 18:17

NARAVA

ROD SREBRNEGA GALEBA

Področje delovanja: Mestna občina Koper

Leto ustanovitve: 1953

Število aktivnih članov: 30

Struktura rodu: vod MČ, vod GG, klub PP in nekaj grč

Najbolj zagrizen član: Marko Baruca, Cesta XVI/6, 6000 KOPER, 041/ 981 992, marek88@libero.it

Naslov spletne strani: rsg.rutka.net

Simbolika imena rodu

Srebrni galeb (srebrna tonovščica – *Larus argentatus*) je razširjen na morskih obalah ali ob izlivih rek v Evropi, Ameriki in zmerno topli Aziji. Je največji galeb v naših krajih, saj lahko zraste do 50–60 cm in do teže 1 kg.

Učinkovine:

Kremenčeva kislina, jabolčna kislina, natrijeva sol, železo, mangan, magnezij, aluminijev in kalijev klorid, saponin ekvizetonin, flavonoidi, grenke snovi, nikotin, fitosterol, smole.

Uporabnost:

Za juhe, prikuhe, omake, v zdravilne namene se uporablja za čiščenje ledvic, izpiranje ustne votline, za pomirjanje kašlja, zaustavlja zunanje krvavitve, čisti pljuča, zdravi želodčne rane,

Pomaga pri boleči menstruaciji in belemu toku. Uporabljamo jo tudi v bio-vrtnarjenju za škropivo.

ČAJ

1 zvrhano čajno žličko sveže ali posušene zeli zalijemo s skodelico mrzle vode. Pristavimo na ogenj in kuhamo 1 minuto, nato odcedimo. Praviloma pijemo nesladkan čaj po požirkih, 2 do 3 skodelice na dan. Če ga uporabljamo za čiščenje krvi, dodamo še žličko medu.

Za grgranje in izpiranje ustne votline pripravimo zavretek, ga odcedimo ter mlačnega grgramo ali izpiramo ustno votlino.

JUHA

Potrebujemo 30 dag njivske preslice, 5 srednje velikih krompirjev, 5 žlic kisle smetane, drobnjak, sol in poper.

Priprava:

Krompir narezan na kocke kuhajte v malo slani vodi. Ko se zmehča, mu dodajte mlade na drobno narezane poganjke njivske preslice. Posolite in popoprajte ter kuhajte še 5 minut. Preden juho postrežete, dodajte še kislino smetano in na drobno narezan drobnjak.

OMAKA

Potrebujemo 1 kg preslice, 15 dag majoneze, 1 dcl kisle smetane, 2 žlici gorčice, 5 jajc, drobnjak, sol in sladkor.

Priprava:

Stebila njivske preslice očistite in na drobno narežite. V rahlo slani vodi jih kuhajte 5 minut ter jih odcedite. Jajca

KOSOBRIN

NJIVSKA PRESLICA (*Equisetum arvense* L.)

Njivska preslica je nadležen plevel, ki ga je zelo težko zatreti. Je praprotnica s črno, tanko koreniko, ki se razrašča na široko in globoko. Spomladi se pokažejo členasta trosovna stebila, ki sčasoma porjavijo. V zgornjem delu imajo trosni klas v katerem so trosovniki s trosi (spore).

V začetku poletja zrastejo zelena stebila, so rebrata in imajo vretenasto postavljene stranske poganjke. Proti vrhu so vedno manjši. Rastlina nima kakšnega posebnega okusa. Raste po poljih, njivah, vrtovih, brežinah, ob železniških nasipih, ob poteh. Dobro uspeva na vlažnem in suhem terenu.

trdo skuhamo in jih narežimo na kolutiče. Mešajte in dodajte majonezo, gorčico, kislino smetano in malo sladkorja tako dolgo, dokler ne dobite goste omake. V omako dodajte na drobno narezan drobnjak. Jajca in preslico dajte v plitvo posodo, zalijte z omako in takoj postrežite.

MEDNARODNE

Nina

Dragi pikci, prijatelji, naključni bralci in ostali, pa smo spet tam, ko nas obveznosti priklenejo na domači ali študijski kraj. No, pa saj tudi begavčkom in popotniškimi odvisnikom včasih prija nekaj časa biti doma, kjer je mir. Dostikrat šele ob premišljevanju v domačem fotelju odkriješ kak posebno zanimiv odtенок svojega potovanja ali pa nenadoma sredi učenja česa najbolj dolgočasnega odkriješ, da ti je potovanje pustilo neizbrisne sledi. Da nisi več isti človek, kot si bil ob odhodu od doma. In si rečeš, živjo, kdo si pa ti? Čez nekaj časa celo ugotoviš, da ta nova oseba, ki zdaj živi v tebi in ima nenavadne poglede na svet ali neobičajne občutke, sploh ni tako napačna in da bi se dalo še naprej živeti z njo. Tudi doma. Ker je potem marsikaj doma bolj znosno ali pa skozi oči te nove osebe postane neverjetno zanimivo. In se zaveš, da se da potovati tudi doma, raziskovati ne samo domačo okolico, ampak tudi svoje prijatelje. Ki skozi oči nove osebe tudi sami doživijo preobrazbo. Vse to samo zato, ker si šel ali šla v tujino ali spoznal nekoga iz drugačnega sveta. Kaj ni to najlepši del popotovanj? Tokrat vam zadnjič pišem kot urednica mednarodnih strani, saj vas bo od oktobra naprej po svetu vodil Matic iz Škofje Loke. Hvala za prijetna potovanja in ostanite še naprej z nami!

Nina

Komisija za mednarodno dejavnost

Od 1. oktobra bo Komisija za mednarodno dejavnost (KMD) zaživela v novi postavi in novi podobi. Da boste vedeli, na koga se lahko obrnete, se vam na kratko predstavljamo.

Nina Jere

Načelnica Komisije za mednarodno dejavnost

Svojo taborniško kariero sem začela pri Zmajevem rodu, v neodločnih najstniških letih pa sem se pridružila Rodu Sivega volka. Članica KMD sem

že od leta 2000, v njej pa sem se odločila sodelovati predvsem zato, ker se mi je zdelo, da premalo informacij o mednarodnih dejavnostih pride do tistih, ki jih res potrebujejo. V prostem času seveda najraje potujem, vsaj po svetovnem spletu, če že ne po svetu, sicer pa rada klepetam z novimi in starimi prijatelji.

Področje: vse, za kar ne veste, kam spada

E-naslov: nina.jere@rutka.net

Alja Klešnik

Sem članica Rodu Sivega volka, čeprav že nekaj časa ne več aktivna. Sem že malo v letih in delovni človek. Ja, nekako je treba financirati potovanja. Za delo v KMD sem se odločila, ker rada hodim naokoli in spoznavam ljudi z vseh koncev sveta ter bi rada to približala tudi tistim, ki te izkušnje še nimajo. Svet postaja vedno manjši in lepo je,

če taborniki pokukajo tudi izza meje svoje države, hkrati pa gostoljubno odprejo vrata drugim.

Področja: koordinatorica za mednarodne skupine, ki prihajajo v Slovenijo (nemški skavti 2004), koordinator za "SEEurope - Moving Exhibition" 2004

E-naslov: alja.klesnik@rutka.net

Bojan Breščanski

Sem iz Rodu rdeči Zalog v Ljubljani. Star sem 27 let. Tabornik pa sem od leta 1982. V rodu sem načelnik kakih

pet let, pred tem pa sem bil štiri leta načelnik družine MČ. Od leta 1992 do 1996 sem sodeloval v Komisiji za delo z MČ in M, med leti 1997 in 2000 pa v komisiji MZT Ljubljana za izobraževanje. Zadnja tri leta sem bil odsoten zaradi potovanj in dela v tujini, zdaj pa sem aktiven v KMD, in sicer predvsem pri koordinaciji nekaterih tujih skavtskih skupin, ki prihajajo v Slovenijo, in nekaterih naših tabornikov, ki gredo na akcije v tujino. Trudil se bom, da bodo skupine tabornikov, ki bodo odhajale v tujino, dobro predstavile ZTS in Slovenijo, skupine skavtov iz Evrope pa odhajale domov polne lepih izkušenj.

Področje: koordinacija skupin mednarodnih skavtov, ki prihajajo v Slovenijo, koordinator za Explorer Belt angleških skavtov (avgust 2004), MOBA projekt

E-naslov: bojan.brescanski@rutka.net

Matic Stergar

Sem član Rodu Svobodnega Kamnitnika. Ker rad potujem in sodelujem tudi s taborniki, ki niso Slovenci, sem se odločil, da bi poskusil tudi z delom v KMD. Moja specializacija bodo jugovz-

hodne evropske dežele, kjer bi rad pomagal pri delovanju že obstoječega mednarodnega kluba grč "Grumf". Zelo aktiven bom tudi pri koordiniranju naše odprave na jamboree 2005, pisal bom "mednarodne" prispevke v Tabor in še in še ... Sodeč po aktivnosti in karizmi članov komisije, bomo aktivni na sto in enem področju in tega se že veselim!

Področja: komunikacija (informacije o taborih v tujini, revija Tabor, predstavitve KMD na taborniških akcijah), koordinator za Evropski skavtski jamboree 2005, koordinator za klub študentov tabornikov (mednarodne povezave)

E-naslov: matic.stergar@rutka.net

Urška Gliha

Sem Urška Gliha, stara sem 24 let in prihajam iz taborniškega Rodu Louis Adamič. Sem absolventka prava. V življenju me zanima veliko različnih stvari, predvsem pa šport, avanture, potovanja ter ljudje. Zelo rada berem knjige. Imam 5 nečakov (stari so od 3 do 8 let), s katerimi tudi kakšno ušpičimo. Naš veliki načrt pa je iti na potovanje po Islandiji z najetim avtom. Zbiram znamke in knjige. Rada grem na kakšen koncert in na "fuzbal" tekme. Rada smučam in igram odbojko na mivki. Obožujem morje.

Področje: sodelovanje s Komisijo za program (PP), promocija mednarodnih programov za PP

E-naslov: urska.gliha@rutka.net

Zala Pogorelčnik

Sem iz Rodu Sivega volka, stara sem 22 let in študiram sociologijo na FDV. V KMD bom skrbela za področje komunikacij (obveščanja o akcijah, Internet) ter v prihajajočem letu za koordinacijo držav udeleženk POW - WOWa (informiranje). V moji taborniški zgodovini sem si nabrala veliko izkušenj, predvsem s področja mednarodnih dejavnosti ter oblikovanja programa, bila sem načelnica rodu, ena izmed vodij odprave na Techuano ... še vedno pa sem vodnica PP voda - Parazitov. Drugače pa: najraje potujem po toplih krajih, klepetam s prijatelji, obožujem morje, mamino lasagno, dobro glasbo, nepredvidljive stvari ter seveda tabornike.

Področje: komunikacija (KMD domača stran), koordinator za Pow-Wow 2004, sodelovanje s Komisijo za program (GG)

E-naslov: zala@rutka.net

Pridruži se nam ...

se ti zdi, da bi tudi ti lahko postal/a del naše klape in s tem zaplul/a v mednarodne vode? Piši nam na nina.jere@rutka.net, veseli te bomo.

POPOTOVANJA

Matjaž Nemanič

Deževne zgodbe Espiritu Santo/Vanuatu/Tihi ocean

Najprej je začelo padati počasi, skoraj bojazljivo, potem pa je sipalo in lilo, da je kar odskakovalo od ilovnatih pragozdnih poti ter podrasti, ki se je bohotala naokoli. Pralo nas je že dobro uro ali dve, nama pa je bilo po petih minutah že itak vseeno, saj sva bila kljub anorakom, premočena do kože. Od lastnega znoja, ne od dežja. Pot navkreber v anoraku in pod nahrbtnikom, popestrena s tropskim popoldanskim nalivom je običajno vse prej kot zabava, za nameček pa domačini na Pacifiku poznajo poti na vrh, ki gredo samo naravnost, tako da so neizbežno najbolj strme.

Z razočaranjem nad sodobno tehnologijo sva opazovala najinega prijatelja Joyleja in domorodske otroke, saj so bananini listi zalegli več kot kakršnakoli pol prepustna membrana. In res - razen podplavov, še mokri niso bili. Sedeli smo pod napuščem hiše sredi pragozda, gledali predse in sušili - midva premočeno opremo - domorodci pa, ... hm, hja, no pa kaj - nič niso sušili, ker so bili pač suhi. Kakšen pa naj bo domorodec po nevhiti!?

**

O kriza - zadnje minute gledava v nebo in moliva, da pride še tako razsut avtobus, samo da se skrijeva pred bližajočim se potopom. Končno pride!

Najprej avtobus! Od veselja in tudi sicer skočiva na avtobus, ki pelje na drugi konec Jakarte, ko se je nebo nekako začelo zlivati na zemljo. Najboljša desetletja je naš a(-v)to(+je)bus že odpeljal, tako da se vodi ni bilo težko prebiti v notranjost zarjavelega, dotrajanega mercedesa. Kaj kmalu je bilo skoraj vseeno ali si bil na avtobusu brez dežnika ali zunaj z njim. Že tako gost in počasen promet se je še upočasil, tako da je kar trajalo, da smo se pripeljali, no bolje rečeno pripluli, kamor smo bili namenjeni.

Potem pa še izstop oziroma potop! Bila sva pred dilemo ali izstopiti ali zaplavati. No, glede na to, da se je kalna, rjava ulična reka valila tik pod prvo stopnico avtobusa in da dna nisva ravno videla, sva še kar pogumno zagazila v slaba pol metra globoko kloako. Najprej sva mislila predvsem o tem, da za vedno ne zgubiva za kakih deset filmov diasov, namenjenih za razvijanje. Kasneje so naju v razmišljanju bolj motile plavajoče smeti in neke v ozadju še misli na vsemogoče

okužbe, ki sva jih utegnila stakniti s tem kratkim potrebnim sprehodom.

***

Nagradno vprašanje - kakšno je vreme decembra v Avstraliji!? Ne nas hecat, porečete - seveda je poletje in vroče je!

Teja in Joylee z bananinim listom v funkciji dežnika tečeta v zavetje.

Eeeeeeee - deloma napačen odgovor. Poletje sicer je, vendar tistega leta v Blue Mountains pač ni bilo vroče. Ko se je usulo, niti toplo ni bilo. Na sadni farmi, kjer sva delala 6 tednov, nama res ni bilo z rožicami postlano. Ob najbolj žalostnih dneh sva se znašla med nasadi breskev ter jabolk in zatesnjena v rumenih delavskih anorakih tacala sredi poletja v škornjih ter premočena do zadnje dlake porivala traktorje in delovne stroje iz blata. Tla so bila tako razmočena, da so nas nekajkrat šele drevesa in žice zadržala pred najhujšim. Libanonec nas je priganjal ne glede na vreme in dež. Edina sreča je bila, da sva bila plačana na uro in tisto poletje sva s pomočjo dežja kar nekaj prisluzila. Ja kaj pa naj človek pričakuje od libanonskega megafarmarja in lastnika nekaj 10 ha sadnih nasadov, sočutja gotovo ne!

****

Kakšen mega dan je pred mano. Kanjavec za mano, Triglav na levi in Velem Polju polno krav pred menoj.

Breskve in jabolka nama po delu na avstralsko-libanonski farmi niso ostala v najlepšem spominu.

Nebo jasno in modro. Razpoloženje na vrhuncu. V naslednjih nekaj minutah sem se moral, vsaj kar se neba tiče, malce popraviti. Ni se samo stemnilo, temveč se je speklilo. Začelo je pihati in v trenutku se je ohladilo. Z neba je letelo: najprej drobno in belo - iščem zavetje, malce debelejšše stekleno - še vedno iščem zavetje, z neba letijo samo še nekajcentimetre ledene kroglice - zavetje najdem TAKOJ ob neki skali in z

nahrbtnikom pokrit čez glavo čakam, da mine najhujše. Tu in tam me zadane kakšna ledenka v nebranjeni del telesa. Potem, ko me je toča že dodobra sklestila in mi je bilo že skoraj vseeno, se je umirilo. Nebo je bilo zopet jasno in modro, Kanjavec za mano in Triglav na levi. Le po tleh je bilo vse belo od ledenih krogel, tako da se steze praktično ni videlo. Dan je bil res mega.

Če pušča dežnik, morajo noge biti vsaj čiste, če že ne suhe.

TRENTUKI

KATERE DROBTINICE IMAŠ ?

Pozdravljen, dobrodošla nazaj v bolj ustaljenih tirnica! Kakšno je bilo tvoje poletno dogajanje? Kje so se raztegovali tvoji bogato izpolnjeni dnevi? Kaj vse je pustilo sledi v tvojih občutenjih doživljajev? So bili dopustniško obarvani tedni morebiti prelomnica v katerem od soban tvojega bivanja?

Še in še vprašanj. Še več doživetij. Zavese v mojih sobanah so tudi to poletje vzplapolale. Našla sem nove stvari v starih, oguljenih oblačilih. Srečala sem se s pogledi v sebi, ki me vedno presenečajo. Polne so bile poletne dni! Predvsem zavoljo tistih, ki jih imam rada in so z menoj! Drobčinic polno jesensko dogajanje ti želim!

Lrga

Bolj izbiraš besede, dlje si od bistva. (Dolfe Mrak)

Vsakdo bi moral potrpežljivo prenašati posledice svojega obnašanja.

(Fedrus)

Dotaknili smo se na tisoč načinov, podobno kot se dotika poletno listje.

(neznani kitajski avtor)

Ne veselíte se hvale, ne žalostíte se ob graji, popolnoma poznati svoje

vrline ali sposobnosti, to so lastnosti popolnosti. (Saskya Pandita)

Sreča je odsotnost hlepenja po sreči. (Čuang-tsu)

Če v množici spremeniš enega samega človeka, je to zelo malo. Če si ta

eden ti sam, je kakor da si spremenil množico. (Dolfe Mrak)

Pogumnejši je tisti, ki premaga svoje poželenje, in ne tisti, ki premaga

svoje sovražnike; kajti najtežja zmaga je zmaga nad seboj. (Aristotel)

Vera je stanje skrajne zavzetosti. (Paul Tillich)

Da bi našli popolno modrost, moramo stopiti skozi vrata in videti

naravo svojega jaza. (kitajski izrek)

JEŽKOV KOTIČEK

Beg k sebi

Pošiljam vam prav prijeten post-poletni pozdrav. Ne bom se pritoževal nad vročino, sušo in podobnimi tegobami, ki so izčrpavale množice, temveč se bom raje držal svojih stvari. Takšna poletja so bojda kot ustvarjena za poležavanja v senci in branje knjig, ki se jih skozi leto - zaradi teh ali onih razlogov - nismo niti dotaknili. Torej, kaj ste prebrali?

Sam se s poletnim izkupičkom ravno ne bi pretirano hvalil. Življenje dostikrat hodi pač svoja pota in se ne ozira na žele posameznikov. Knjige pa so bile vsaj za nekaj časa odrinjene, priznam. Čisto brez njih pa tudi ni šlo.

Tokrat bom skušal popraviti "stare grehe", ki sem jih storil, ko sem odlašal z branjem in predstavitvijo del še živečega nemškega pisatelja, sodnika in profesorja prava na priznani Humboldtovi univerzi v Berlinu, Bernharda Schlinka. Že leta 2001 je pri nas izšel njegov roman Bralec, ki je postal uspešnica. Pisatej je navdušil širok krog občinstva in postavil sodobnemu romanu nova merila. Poizkusite in presodite sami.

V prvi jesenski predstavitvi pa se bom raje posvetil njegovim Ljubezenskim pobegom, ki so leto za prvim romanom priromali na police naših knjižnic. Gre za nadvse posrečeno zbirko sedmih - ne prekratkih in ne predolgih - zgodb, ki z razkrivanjem osebnosti urbanih nomadov bralca dobesedno izzivajo. Junaki zgodb s svojimi domala ekscentričnimi pojava, travmami, spomini in iskanjem samih sebe dajejo zgodbam poseben šarm. Mladenič, ki se spopada z družinsko

krivdo. Prijateljstvo, ki seže preko berlinskega zidu. Vdovec, ki razkriva ljubezensko življenje svoje pokojne žene. Uspešen poslovnež in njegove tri hkratne ljubezenske zveze ... in še marsikaj se skriva za nežno obarvanimi platnicami.

Naj vas opis ne zavede in ne prestraši. Branje vsake posamezne zgodbe je - zahvaljujoč avtorjevemu izpiljenemu slogu, dobri meri in pretanjenemu občutku pri opisovanju junakov in dogajanja - pravzaprav lahko in poletno. Privlačnost zgodb in "čistost" pisanja pa zagotavljata sladokuscem kopicu bralnih užitkov.

Čemu takšen naslov - Ljubezenski pobjegi?

Imam svojo teorijo, ki pravi ...

Jež svetuje, vi preberete:
Bernhard Schlink, Ljubezenski pobjegi

Z ZNANJEM DO ODGOVORA

1	2	3	4	
5	6	7	8	
2	9	10	2	3

STRIC VOLK

Na duri trka jesen, sam pa sedim v naslonjaču in premišljujem o dogodkih pravkar minulega poletja. Prav prijetno se počutim ob misli, da je narava v svoja nederja sprejela tisoče in tisoče peščeno-srajčnikov in jim ponudila varno igrišče, v katerem so lahko pokazali mladostno razposajenost, učilnico v kateri so na spoznanjih snovali prihodnost in zavetje, v katerem so gradili prijateljstva. Vendar pa je narava nehote in morda ob krivdi človeka pokazala tudi zobe (tokrat nisem bil jaz na delu). Taborniško idilo je zmotila velika požarna ogroženost v naravnem okolju in prepoved kurjenja ognja v naravi. Tako marsikje pesmi in zvokov kitare ni spremljalo prasketanje smrekovih vejic in divji ples iskric na večernem nebu, nočne straže pa so bile prikrajšane za prijetno svetlobo, toplino in občutek varnosti večnega ognja.

Se nam lahko zgodi, da bodo prihodnje generacije taborniške bratovščine prisiljene pozabiti na to šego in druge povezane z ognjem? Si lahko taborništvu brez ognja, simbola taborništvu sploh predstavljamo?

Vaš stric Volk

Pri vsakem vprašanju navajamo tri odgovore. Črko s pravnim odgovorom vpiši v polje s številko, ki je pred vprašanjem.

- Kdaj je bil letos Mars najbližje Zemlji? **K** – 23. avgusta **N** – 27. avgusta **S** – 28. avgusta
- Kje je bil letošnji Adventure Race? **E** – v Sloveniji **F** – v Švici **G** – na Češkem
- Koliko časa traja mandat načelnika ZTS? **Š** – 4 leta **T** – 3 leta **C** – 2 leti
- Do koliko centimetrov lahko zraste srebrni galeb? **O** – 50-60 cm **Z** – 40-50 cm **V** – 40-60 cm
- Kateri letni čas je decembra v Avstraliji? **P** – poletje **Z** – zima **J** - jesen
- Kakšno koreniko ima njivska preslica? **I** – črno **E** – zeleno **S** – rdečo
- Kje je bil tretji etnološki tabor? **B** – v Kočevju **Z** – na Koroškem **R** – v Ložah
- Katera knjiga je bila prva uspešnica pisatelja Bernharda Schlinka? **U** – Ljubzenski pobegi **J** – Bralec **F** – Veronika se odloči umreti
- Kdo bo od oktobra dalje nov urednik Taborovih mednarodnih strani? **Š** – Nina Jere **H** – Bojan Breščanski **V** – Matic Stergar
- Skupaj s katero organizacijo so korejski skavti pripravili mednarodno taborniško srečanje v Koreji? **L** – Unicef **Z** – Green-peace **Č** - Unesco

REŠITEV IZ ŠTEVILKE 7/8:

POD MILIM NEBOM

Rešitve so: _____

 LIEBER
Penzion-restavracija
skupnje Gameljne 32a

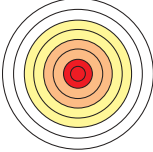

ZADRUGA

JAZON

Reševalec: _____

 DROGA

NAGRADNA KRIŽANKA

		ZARJA	LOJZE ROZMAN	GLAVNO MESTO GRČIJE	POTOPLJEN ANG. PARNIK	PREBIVALEC ARAGONIJE		TOPE ŠKARJA	OSMI INTERVAL	PEVKA ŽNIDARŠIČ	KONICA
							ALPINIST ČESEN				
SESTAVIL: F. KALAN	VRATAR TELO S TREMI KOTI						KARTA PRI TABOKU IGRALKA KIDMAN				
TVOR			PLIN V NAFTI				ZMIKAVT CELJE				
RUDI ŠELIGO			PREBIVALEC AMERIKE GOLA ŽENSKA							SKRČEN SVET, LAZ	PISANA VRTNA CVETICA
HUMORISTKA PUTRIH			PUŠKA Z ENO CEVJO								
IGRALKA BASINGER			BIKOBOREC	INOSLAV (KRAJŠE)			UMETNOST GLAVNO MESTO TURČIJE				
KIS			YIDARSKO ORODJE MLAKA					4. IN 21. ČRKA			
IGRA S KARTAMI				SREDINA NEVENKA (KRAJŠE)							
	HOKEJIST ŽUPANČIČ	PERZLIJA GORSKI REŠEVALNI ČOLN				STARO KITAJSKO BRENKALO	TOPEL OPOJNI NAPITEK				
TRAK OKOLI ČELA							OČKA TINKARA KOVAČ				3. IN 15. ČRKA ABECEDE
IKAROS (KRAJŠE)				VRH VZHODNO OD PLANICE							
STAVBA V KATERI GLEDAMO FILME				KRAJ PRI KOPRU							

Nagrajenci in nagradni razpis številka 09

Pravilno izpolnjen kupon št. 5/6 je poslalo 25 bralcev TABORA, pravilne rešitve pa so: BIČIKLETA ŽUR, PARIŽANKE, GRAMOZ in ALOJA.

Nagrajenci so: FLO&BOY, d.o.o. je obdaril Janoša Herodeža iz Šempetra, DROGINO nagrado prejme Alenka Si-

mončič iz Ljubljane, KNJIGI pa dobita Tanja Čadež iz Kranja in Miha Rogan iz Murske Sobote. Čestitamo!

Nagradne kupone št. 9 pošljite **najpozneje do 25. septembra** na naslov: Revija TABOR, Parmova 33, 1000 Ljubljana. **Obvezno na dopisnici.**

S skuterjem na izlet

aprilia

www.aprilia.com

SR 50 DITECH
RACING

SR 50 DITECH
SPORT

avto triglav priporoča:

MOTUL

najugodnejše financiranje:

najkvalitetnejše in
najhitrejšo zavarovanje:

MCA Ljubljana

tel.: 01 588 34 66 Peter
mca.lj@avto-triglav.si

MCA Maribor

tel.: 02 460 01 20 Boštjan
mca.mb@avto-triglav.si

MCA Nova Gorica

tel.: 05 335 10 85 Majda
mca.go@avto-triglav.si

tel.: 01 588 34 20

www.avto-triglav.si
aprilia@avto-triglav.si

AUTO-COMMERCE o.o.
AVTO TRIGLAV d.o.o.